

Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 287 (7007)
ДЕКАБРИН
4
СУББОТО
1954 он

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Сөвөдэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

Сэн 20 мүнэг.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Европодо эб найрамдалы ба аюулгүй байдалы хангах талар европейскэ ороноудай Зүблөөн, 1954 оной декабрин 2-ой дүрбэдэхэ заседани тухай комюниче (1-дехи ноур).

Барилгашадай Бүхэсоюзна зүблөөн (1-дехи ноур).
А. Шулунов. — Залуу үетэнине хүмүүжүүлэгшэ (1-дехи ноур).

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ: Колхозуудай доторой арга боломжонууды хүсэдөөр хэрэглэхэ (2-дехи ноур).
С. Бадмацуренов. — Агитационно хүдэлмэрине үргөөр ябуулха (2-дехи ноур).

РЕСПУБЛИКА ДОТОР: Н. Тюренов. — Ламжүүлгын улаан тугта хүртэбэ. С. Табдасв. — Литератури нэгдэл эмхидхэгдэбэ (2-дехи ноур).

Сомоной Сөвөдүүдэй эмхидхэлэй-нигтын хүдэлмэрин хэмжээ дээшлүүлэе (3-дехи ноур).

Д. Дагбаев. — Сомоной, сельскэ Сөвөдүүдэй хүдэлмэрине тодорхойгоор хүтэлбэрлэхэ (3-дехи ноур).

Европодо эб найрамдалы ба аюулгүй байдалы хангах талар европейскэ ороноудай Зүблөөн (4-дехи ноур).

Хүдөөгэй библиотекэнүүдэй үүргы дээшлүүлэхэ

Хүдөө ажахы лам саашадаң хүжөөх тухай парти, правительствын түүхэтэ тогтоолнууд амжалтатгайгаар бэлүүлэгдэжэ байна. Тэрэнтэй хамта, ажалшадай ажалууд ба культурна байдал улам найраржа, тэдэнэрэй эрилтэнүүд бүри ехэ болоно.

Ажалшадай саг үргэлжэ ургажа байгаа энэ культурна эрилтэнүүдэй хангах хэрэгтэ библиотекэнүүд ехэ хэн үүргэ дүүргэхэ байна. Парти, правительство хаа хаанагүй библиотекэнүүды, илангаяа хүдөө шотагуудтай библиотекэнүүдэй тоо олошоруулхын тула ходоодо анхаралаа хандуула. Жинээхэдэ, манай республика дотор энэ жэлд нэгдөндө жэ-лэйхидэ орходоо хүдөөгэй библиотекэнүүдэй тоо 25-аар олошоржо, хамта 140 шахуу болоно байна. Тэрэнтэй хамта полсовый стан, бригада, фермэ дээрэ ажаллажа байгшадые номуудаар хангах нүүдэл библиотекэнүүдэй тоо нилээд олошоро.

Хүдөөдэ библиотекэнүүдэй тоо тала олон болобошье, тэдэнэй хүдэлмэрид ехэ дутуу дулианууд бии байна. Зарим колхозуудай хүтэлбэрлэгшэд хүдөөгэй библиотекэ бии болоо гэжэ найдаад, өөздөө библиотекэнүүды байгуулхын тула оролдогой. Анхан бии байһан библиотекэ хүдөөгэй библиотекэд үгжэрхөд, анха амархан шуудга заншалтай болоо. Жэ-шээхэдэ, Төрний аймагай «Коммунизм» колхозой правлени колхозойнгоо библиотекын номууды хүдөөгэй библиотекэд үгжэрхилэн байна. Мүн нэнээр эмхидхэгдэһэн библиотекэнүүд байраггүй дээрлээ энэ утан, таагүй байрануудта байһаар. Эдэйн аймагай Гэгэтын хүдөөгэй библиотекэ нимэ байдалтай.

Эрэхэ жэлдэ хүдөөгэй 40 шахуу библиотекэнүүд шинээр нээгдэхээр хараалагдана. Тэдэнине үнжөөрөө культурна гуламтанууд болгонын тула шотагай органууд оролдохо эрэгтэй. Тинимэээ шинээр эмхидхэгдэһэн библиотекэнүүды харуул, дулаан байрануудта, тэдэнине Иорикхолтой һайн номуудаар, мүн өөрингөө хэрэгсэ һайн мэдэхэ, бэлдэхэ һайнгай кадрнуудтаар хангахын тула оролдохо шуудла.

Колхозууд өөздөө библиотекэнүүды бүрдүхэхэ, хүдөөгэй библиотекэнүүдтэ байра үгэхэ, доторхи түхээрлэгшэдэнь хэхэ чэтээр туһаламжа үзүүлэхэ эрэгтэй. Гинхэдэ сомоний Сөвөдүүд ба культурн танагууд өөһэлдэнь зүгнөө номуудай фонд байгуулха, тэрэнине саг үргэлжэ баяжуулха, хүдэлмэришдөөр бүрдүхүүлэхэ хэмжээ абаха ёһотой.

МТС-эй ба совхозуудай хүдэлмэришдэ номуудаар хангах хэрэг профсоюзной организацинуудта далагдасхай. Гэбшье, механизаторнууды номуудаар һайнаар хангахын тула аймагай культурн танагууд хүдөөгэй библиотекэнүүд анхарала ходоодо хандуулжа байха эрэгтэй.

Зарим түрүү хүдөөгэй библиотекэнүүд колхозуудай эхнэ партийна организацигай нигта холбоотойгоор хүдэлмэрилнэ. Бригада, фермэ бүхэндэ ном тарааха тусгаар хүнүүды томилохо, тэдэнлэ саг үргэлжэ номууды үгжэжэ байдаг. Энэнь библиотекын уншагдаһангаа тоо олошоруулха, номууды олоной дунда нэбтэрүүлэхэ хэрэгтэнь ехэ туһа болоно. Төрний аймагай Бургалтайн сомоний Сөвөдэй дэргэдэхэ хүдөөгэй библиотекэ 10 нүүдэл библиотекэ эмхидхэһэн байна. Гадна уншагдашадай хүсөөр октябрь һарын турша-

БАРИЛГАШАДАЙ БҮХЭСОЮЗНА ЗҮБЛӨӨН

Декабрин 1-нэй үдэшин заседанида элидхэлнүүды зүбшэн хэлсэлгэ эхилбэ.

Промышленна барилгануудай центральна научно-шэнжэлэлгын институтай лабораторие даагша В. В. Михайлов хамгаана түрүүлэн үгэ хэлэбэ. Түмэр-бетонно конструкцинууды барилгада ехээр хэрэглэхэ шухала байһан тухай тэрэ хэлэбэ. Гэхэтэй хамта, шанар һайнтай материалнууды ойрын жэлнүүдтэ бага хэмжээгээр хэрэглэхэ гэжэ министрствонүүд хараална. Ехэнхи ушарта байрын гэрнүүд аяаа хүсэд барилдаггүй материалнуудаар барилдана гэжэ оратор тэмдэглэхэ зуураа, аяаа һайнаар барилдаг хабсаргалдаг түмэр-бетонно конструкцинууды тургах тухай асуудалы тэрэ табиба.

«Криворожстрой» тресты эрхилэгш нүхэр А. П. Поборний үгэ хэлэхэдэ, саг үргэлжин кадрнууды байгуулха, техникческэ документацине туримшуулха, барилганууды хүсэд хүрэхэ зэргээр материалнуудаар хангах тушаа асуудалнуудта тогтоо. Хэжэ байһан хүдэлмэрин харюусалгынь дээшлүүлэхэ тухай оратор мүн лэ хэлэбэ. Хэрбэ техникческэ проект болон сметы захишаһаа (министрствонүүд болон ведомствонүүд) барилгын организацинуудта үгэбэл, түхээрлэгшэд хуураарлан табиха, техникческэ документацинууды зохиохо ба барилганууды саг соонь барилга дүүргэхэ бүхи харюусалгынь хүдэлмэри бүтээгшэдэ далагалбал зүб байгаа гэжэ тэрэ мэдүүлбэ. Хэрбэ нимэ хэмжээ-ябуулгын бэлдүүлэгдэбэл, гүрнүд ехэ туһа болохо, захилга хэршүдэй аппаратнаа эрлэмтэй олон хүнүүд сэхэ барилгада ошохо байгаа.

«Башифтезаводстрой» трестын комсомольско-залуушуулай бригадын бригадир нүхэр М. Ф. Гуляев индустриальна методээр барилга хэхэдэ олоһон ажалалыгаа дүй дүршэлэе хөөржэ үгөө. Залуу бурлалшад бүхэн ажалалыгаа бүтээсэ дээшлүүлхын зорилгоор шулуушанай, модошо дарханай болон бусад 3-4 мэргэжэлнүүды шуудлана.

Архитектор нүхэр Г. А. Градов үгэ хэлэхэдэ, Орной олоһон городуудтай байгуулагдана байрын гэрнүүдэй эрхим кварталнуудаар советскэ арал омогорхохо ёһоороо омогорхоно. Амжалтануудай туйлагдасхай, архитектурада ехэ дутагдалнууд бии байна.

Типовой проект зохиолгодо анхарал тон багаар хандуулагдана. СССР-эй Архитектурн академин 120 гэрнүүдэй бүри үсөөнинь барилгада хабвадалсана. Типовой проекцинууды зохиолгодо индустриальна барилгын мүнөө үеын метод хараада абтанагүй.

Зарим архитекторнүүд манай архитектурн зорилго ба методууды бургуугаар ойлгоһон дээрлээ, материална эрилтэнүүдтэнь гол анхарал хандуулхын ороло, харин газраа талынь минн хооһоор лэ гоёоо гэжэ ехээр оролдог. Энэнь ораторай һанаһанай ёһоор дутагдалнуудай гол шалтагаанинь болоно.

Электростанцинууд болон электродамжуулгын линиүүды барихын тула советскэ энергетикүүд болон барилгашад тулай ехэ элбхитэйгээр хүдэлмэрилжэ байна гэжэ Электростанцинууды барилгын министр нүхэр Ф. Г. Логинов мэдүүлбэ. Мүнөө үедэ хүдэлдэг тепловый электростанцинууд барилдажа олошоруулагдана, олон электростанцинууд баригдана. Капитальна барилгада һомологдоно зөөри нүүдэй үедэ ехээр ашаглагдаг болжо байна. Элэ капитална оруулалтанууд 1940 онойхидо орходоо 1954 ондо оло дахин ехэ болохо, шэнэ электростанцинууды барилга энэ үе соо мүн лэ нилээд олошорхо байна.

СССР-эй Барилгын министрствын Главснбстройн главна инженер нүхэр А. М. Векман, СССР-эй Барилгын министрствын № 25 барилгын трестын главна инженер нүхэр Е. М. Гробицкий гэгшэд үдэшин заседани дээрэ үгэ хэлэбэ. Зүблөөн хүдэлмэрэ үргэлжүүлгээр.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй, СССР-эй Министрнүүдэй Сөвөдэй зарлан барилгашад болон архитекторнүүдэй, мүн барилгын материалнуудай, барилгын ба харгын машина бүтээлгын промышленностин, проектин болон научно-шэнжэлэлгын организацинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй Бүхэсоюзна зүблөөн Кремльскэ Ехэ Орлодо декабрин 2-то хүдэлмэрэ үргэлжүүлбэ.

Орной зүг бүхэйнь Москвада ершэн зүблөөндэ хабвадалшад заседанин залда сулгарба. Хилын саанаһаа ершэн айһаад—аралай демократинн ороноудай барилгашад байласна. Нүхэд Н. А. Булганин, Л. М. Каганович, Г. М. Маленков, А. И. Микоян, В. М. Молотов, Г. М. Первухин, М. З. Сабуров, Н. С. Хрущев, Н. М. Шверник правительствена ложонуудта һууна.

Үглөөнэй заседанида элидхэлнүүды зүбшэн хэлсэлгэ үргэлжлөө.

Сталинградлигстрой трестын комплекс бригадын бригадир нүхэр В. В. Рудницкийн хэлэһэн үгы хүнүүд ехээр һонирхожо шагнаба. 20 жэлэй үйлдэлмэриин дүй дүршэлтэй болоһон энэ кадрина барилгашан залуу хүдэлмэришдөө бүридэһэн комплекс бригады үнгэрэгшэ жэл толгойлһон юм. Нүхэр Рудницкий энэ бригадын хүдэлмэриин дүй дүршэлт тухай, ажалай комплекснэ методэй үгүү һайн байһан тухай хөөржэ үгөө. Шулуушадай, модошо дархашуулай, хамһабаринн хүдэлмэришдэдэй гурбан бригада боложо нэгдэһэн 35 хүнэй урдан хэжэ байһан бүхи хүдэлмэрине 25 хүнөө бүридэһэн энэ комплекснэ бригада бүтээһэн. Хүдэлмэришэдэй тоогой үсөөрбэшэ ажалай бүтээсэ нилээд дээшлэбэ. Хэрбээ бригада урдан нэгэ халаан соо 12—13 мянган хирпинсэ табилдаг байгаа һаа, мүнөө энэ бригада 18 мянган хирпинсэ табилда. Хэрбээ урдан хамһабаринн хоёр хүдэлмэришэн нэгэ шулуушанине хангадаг байгаа һаа, мүнөө 3 шулуушанине хангана.

Хүдэлмэрине ингэжэ шэнээр эмхидхэлгэ механизмууды һайнаар ашаглаха арга боломжо олгоо, хүдэлмэришэн бүхэнэй ажалалынь бүтээсэ ехэ болоо. Ажалай тоосоной системэ орбө бэшэ болоо. Барилгын материалнууд бүри гамтайгаар гаргашалагдана, бригадын гэрнүүдэй салн хулгэ нэгэ халаа—хоёр дахин ехэ болоо.

«Главвоенстрой» инженер нүхэр А. П. Макаров үгэ хэлэхэдэ, хабсаргалдаг түмэр бетонно конструкцинууд болон деталнууды гэр байрын ба культурно-ажалуудай барилгада нэбтэрүүлэхэ асуудалнуудта тогтоо. Имэ методые хэрэглэбэл барилгын болзоры нилээд хороохо, ажалай бүтээсэ дээшлүүлэхэ, металл болон модо алмаха, барилгын шанары һайжаруулха арга боломжо олгохо байна.

Куйбышевдестройн начальни нүхэр И. В. Комзин оройой агуухэ мүнэнэй эрьсэдэ хэгдэжэ байгаа туйлай ехэ барилга тухай хөөрөө.

1955 он халаа электростанцине барилга дүүргэлгын шиндэхы жэл болохо юм. Суднаар ажалгын доодо талын шилсүүд нилээд ашаглагдаха оруулагдана байна.

Барилга-хабаргалгын хүдэлмэрин темпы үргэлжэхэ, тэрэнтэй үншөөр химдаруулха тушаа дуралдхалууды нүхэр Комзин орууба. «Челябметаллургстрой» тресты эрхилэгшэ нүхэр В. А. Петров үгэ хэлэхэдэ СССР-эй металлургическа болон химическа промышленностинн барилгын министрствын уральска хэлэ хэдэн трестнүүдэй хангалтагүй хүдэлмэриин шалтаган тушаа тогтоо. Капитальна хүдэлмэришдэе түсэблэлгын хангалтагүйгөөр хэгдэбэл дээрлээ элэ шалтагаанууд бии болоно гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Барилгын материалнуудай промышленностинн хүжэлгэдэ гэгдэлгэй бии байһан дээрлээ республика соохи капитална барилгын түсэб хангалтагүйгөөр дүүргэлгэнэ гэжэ Казахстанай КП-гэй ЦК-гэй секретар нүхэр И. Т. Тажинов тэмдэглэбэ. Известь, алебастр, цемент үйлдбэрлэгшэ хүсэдөөр эмхидхэгдэнгүй. Хушалгын материалнууд, гоболтын ба керамическа плиткэнүүд, трубаанууд, шэл болон санитарно-техникческ приборнууд бусад союзна республикануудһаа асаргадана.

Украинска ССР-эй городской болон хүдөөгэй барилгын министр нүхэр В. П. Ошнченко үгэ хэлэхэдэ барилгыне эмхидхэлгэ, илангаяа түсэблэлгэ бии байһан ехэ дутагдалнууд тушаа тогтоо.

СССР-эй Нефтяной промышленностин министрствын Главнефтепродстройн начальни нүхэр В. А. Пачкин үгэ хэлэхэдэ ехэ даралгын магистральна трубопроводууды бариха асуудалнуудта тогтоо. 1951—1954 онуудта олон мянган километр трубопроводууд барилдаа.

Белорусска ССР-эй городской болон хүдөөгэй барилгын министр В. Г. Каменицкий, экскаваторна колоннын машинист Н. П. Усачев, Моспроектнн главна инженер В. П. Лагутенко гэгшэд үглөөнэй заседани дээрэ үгэ хэлэбэ.

Арадай заседательда кандидат

Залуу үетэнине хүмүүжүүлэгшэ

Сосново-Озёрскын дунда һургуулин багшанарай коллектив һаяхан болоһон суглаан дээрэ нүхэр А. Таушканова арадай заседательнуудта кандидатаар дэбжүүлбэ.

Антониде Павловна Таушканова 1932 ондо Кляктын педагогическа училищн дүүргэдэ, Ярууна шотагтаа ажаллахаа ошоо һэн. Антониде Павловна 22 жэлэй турша соо арадай гэгээрэлэй хэрэгтэ бүхи хүсэ шадалаа, эрдэм бэлгэжэ зорюулжа байна.

Нүхэр Таушкановагай хүмүүжүүлһэн олон тоото залуушуудай дундаһаа агрономууд, инженернүүд, багшанар, врачнар, колхозуудай, предпритиинуудай хүтэлбэрлэгшэд, мүн мэргэжэлтэдые ургажа гараа. Залуу багша нүхэр Машанова һунгуулин урда гэгхи суглаан дээрэ нүхэр А. П. Таушканова арадай заседательнуудта кандидатаар дэбжүүлэхэ зуураа, ингэжэ хэлэбэ: —Антониде Павловна ганса һургагдашад болон багшанарай дунда бэшэ, харин бүхи аймагайнда ажалшадтай дунда мэдээжэ болохой. Дүй дүршэл ехэтэй байһан тулаа тэрэ халаа залуу багшанар тухай ходоодо анхарал табилда, тэдэнлэ ани бүхи туһаламжа үзүүлэхэ гэжэ оролдохо байһа.

Нүхэр Машановагай дуралдхалы суглаанда байлсгаһад халуунаар дэмжэбэ.

Арадай гэгээрэлэй хэрэгтэ Антониде Павловнагай ехэ аша габьяалтэй байһанине манай арал үндэрөө сэгнэжэ, тэрэнине шотагай Сөвөдэй дундаһаар нэгэтэбэшэ һунганан юм. Нүхэр Таушканова хоёр медальна медалтаар ба БМАССР-эй Верховно Сөвөдэй Президиумэй хүндлэлэй грамотаар шагналадан байна.

Арадай заседательлар һунгаһаад байхалаа арал зоний найдабарине нүхэр Таушкановагай харюулжа, советскэ хуули ёһыне наринаар сахиха байһанинь дамжжугүй.

А. Шулунов.

Кандидадай түлөө агитаци

Уланзамайхидай клуб. Эндэ һунгуулин 18-дахн пункт. Мүн эндэ агитпунктын бии юм. Үүдэ орохотой сасу томо стол дээрүүр дэлгэтэй «Огонёк», «Смена», «Крокодил» бусад журналууд, центральна республиканска газетэнүүд харгдана...

Нүгөө тайга соонь ханада үлгөөтэй байһан списогэй дэргэдэ хүн зон олон.

—Минин участкай һунгаһад булта ерэхэ, списогтэ нэрэ обогоо шалгаба,—гээд агитатор Сысоева агитпунктын дежурна Бондаревта хандан хэлэнэ.

—Һайн даа, Ольга Даниловна! Хэннээше урд танай участкай һунгаһад нэрэ обогоо списогтэ шалгажа дүүргэбэ ха юм.

—Та, мүнөө үдэшэ һунгаһад таяа ямар хүдэлмэри хэхэ байһанат? — гэжэ асуухада:

—Арадай сүүдүүды һунгаха һунгалтын сонсохогодонһоо хойшо һунгаһадтайгаа 5—6 хөөрөлдөө эмхидхэб. Тинхэдэ түсэбэйгөө ёһоор мүнөө арадай судьяда кандидат нүхэр Наталья Ивановна Сабуровагай ажаабалдагтай һунгаһада танилсуулха байһаб гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Гэршэлэн тус агитпунктда партиин гэршүүн агитатор нүхэр А. Микундик ажалшадтай дунда агитационно хүдэлмэри мүү бэшээр ябуула. Һаяхан энэ агитпунктда залуу һунгаһадта зорюулгалан вечер болоһон байна. Мүн эндэ лекци, элидхэлүүд олоор уншагдана.

Б. Циремпилов.

Европодо эб найрамдалы ба аюулгүй байдалы хангах талар европейскэ ороноудай Зүблөөн 1954 оной декабрин 2-ой дүрбэдэхэ заседани тухай КОММУНИКЕ

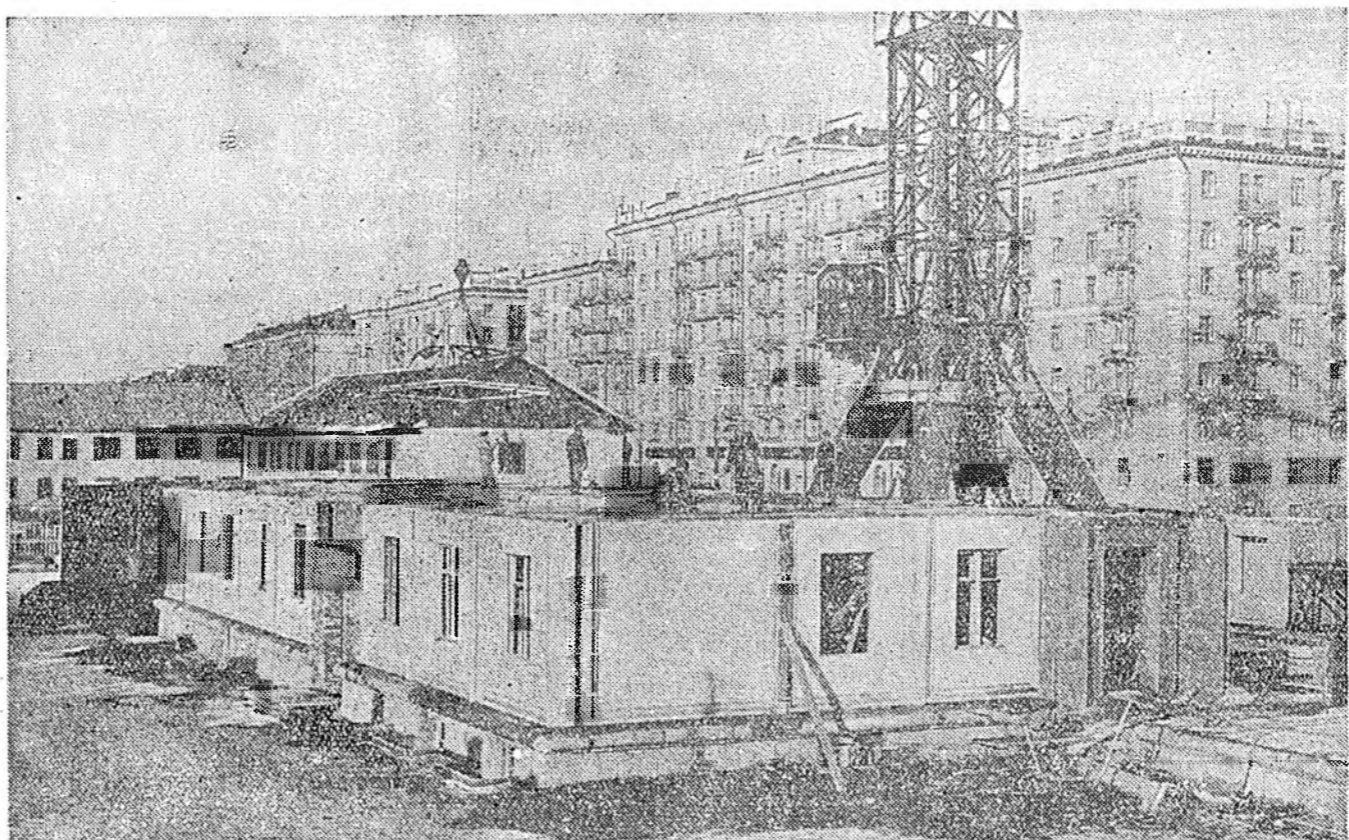
Европодо эб найрамдалы ба аюулгүй байдалы хангах талар европейскэ ороноудай Зүблөөнэй дүрбэдэхэ түгэсхэлэй заседани декабрин 2-то болоо. Чехословацка делегацине толгойлогшо Чехословацка Республикын премьер-министр Вильям Шпрокий түрүүлэгшээр һуугаа.

СССР-эй, Польско Арадай Республикын, Чехословацка Республикын, Германска Демократическа Республикын, Венгерскэ Арадай Республикын, Румынска Арадай Республикын, Болгаринн Арадай Республикын ба Албанинн Арадай Республикын правительствонуудай хамтын декларацин проект заседани дээрэ зүбшэн хэлсэлгээ.

Зүбшэн хэлсэлгын болоходо Зүблөөндэ хабвадалан гүрэнүүдэй делегацинуудай бүхи гэрнүүд дурсагдаһан декларацин текстые һайшаан абаха байһан тухайгаа мэдүүлһэн байна. Декабрин 2-ой үдэшин 6 часа Кремль соо Лексаванска гар табиха гэжэ хэлсэлгэһэн байна.

Хитадай Арадай Республикын түлөөлэгшэ, Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрин орлогшо, Хитадай Арадай Республикын Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Чжан Вэн-тянь заседанин түгэсхэл дээрэ мэдүүлгэ хээ.

Заседанине хажалаа заседани дээрэ түрүүлэгшээр һууһан Чехословацка Республикын делегацине толгойлогшо Вильям Широкий түгэсхэлэй үгэ хэлэбэ.

Ехэ панельтай каркасгүй байрын түрүүнинн гэр Москвада Октябрьска талмай 6-дахн үйлсэдэ барилдажа байна. Ехэ панельтай каркасгүй гарнууды барилга хадаа барилгын индустриализацила, түмэр бетонно конструкцинууд болон деталнууды ехээр хэрэглэхэдэ туйлай ехэ арга боломжо олгохо, барилгын талмай хабсаргалгын газар болгохо арга олгоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Октябрьска талмай 6-дахн үйлсэдэ барилдажа байгаа ехэ панельтай гарай нэгдэхэ дахаран хабсаргалдажа байна. ТАСС-эй фотохроино.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Колхозуудай доторой арга боломжонуудыг хүсэдөөр хэрэглэх

Ноябрийн 27—28-най үдэрнүүдтэ Иволгын аймагтай 10-дахь партийна конференци боложо дүүрбэбэ. Аймагтай партийна комитетэй хүдэлмэри тухай тоосоотой элхдэл КПСС-эй айкомой секретарь Д. Д. Эрдэниев хэбэ.

Элхдэл тухаа үгэ хэлэһэн делегалууд КПСС-эй айком хүдөө ажакхыг хүгжөөх перспективнэ асуудалнуудта, колхозуудай доторой арга боломжонуудыг хүсэдөөр хэрэглэгдэ, нинтэ-политическэ хүдэлмэри найжаруулгада, мүн колхозуудай фермэ болон бригадануудыг хүтэлбэрлэгшэдөө бэлдэхдэ хайнтай, ажал хэрэгээ мэдэхэ хүнүүдыг эльгээхэ тухаа анхаралаа багаар табина гэжэ шүүмжэлэбэ.

Партийна организацинуудай секретарьнуудтай нэгшье семинар үнэргэгдэбэ. Партийна айком, тэрэнэй бюро партийна организацины секретарьнуудыг хулаар хүтэлбэрилэ, партийна-политическэ ба эмхидхэлэй хүдэлмэрини дүршлэдэ тэднине нургангүй гэжэ «8-ое Марта» колхозой партийна организацины секретарь нүхэр Черненко хэлэбэ. Тосхойдомнай хүдэлмэрилжэ байһан 12 багшанаар колхозинуудтай дунда лекци, элхдэл хэнэгүй, хөөрөлдөө үнэргэгдэ, культурно-тэргээрэлэй хүдэлмэринэ хабаадсалсангүй гэжэ нүхэр Черненко тэмдэглэбэ.

Аймгүйдэкомой колхозно барилгын таһаг, мүн Саянтын МТС колхозуудай барилгын бригадануудыг даагшанарыг суглуулжа, тэднээрэй дүй дүршлэ халан абалсалгыг эмхидхэнгүй гэжэ өөрынхөө хэлэһэн үгэ соо «Улаан Оронго» колхозой барилгын бригадын бригадир делегат нүхэр Бадмаев шүүмжэлэбэ. Саашан нүхэр Бадмаев Улаан-Удэ горлодоо хиринсэ абаха гэшэнь тон бэрхэтэй гэжэ тэмдэглэбэ, колхозуудта үгы наа нэгэ хэды колхоз хамтаралд хиринсэ завод бариха тухай дуралхал оруулба.

Колхозуудта малай байрануудыг бариха гээд барилгын бригада механикаторнууднаа эмхидхэхэдэ, дархалжа шадхаа хүнүүдынь тон үсөөн байдаг. Тинмэнь залуушуудыг могоной дархалда нургаха шухала гэжэ Иволгын МТС-эй директор делегат Ильков хэлэбэ. Энэ асуудалыг шидхэлгээд республикын Хүдөө ажакхын министерство, аймгүйдэком ханалаа табиха ээргэтэй.

Мүн нүхэр Ильков аймагтай элүүрыг сахиха таһагай хүдэлмэрилжэ дутагдалнуудыг хурсаар шүүмжэлэбэ.

Аймгүйдэкомой түрүүлгшэ нүхэр Цыренов, мүн бусад бүтэлбэрлэхэ хүдэлмэрилжэбэ колхоздомнай ерхэдээ түрүүлгшэтэй уулзаад, колхозой правленинээ 3 километрэ байһан манай бригадада хүрэнгүй, шамдуухан лэ бусандалаг. Билэ, бригадирнуудтай хөөрлэдэлгэгүй, ажаллаа зүбөөр эмхидхэхэ тухай зүбшөөл заабари үгэлэггүй. Билэниг суглуулжа суглаа, семинар үнэргэгдэгүй, манай мэргэжэл шадабарине дэвнээлүүхын тулд аймагтай хүтэлбэрлэгшэд анхаралаа табигдаггүй, гэжэ Маленковой нэрэмжэтэ колхозой таряаналай бригадын бригадир делегат нүхэр Мегринева хэлэбэ.

Агрономууд колхозуудта муугаар туһалма. Түсэбүүдыг табихалда тэднээр удаарна. Мүн МТС-эй мэргэжэлтэ сабиалан найжаруулжа, уһалха хүдэлмэри эмхидхэлгээд

(Иволгын аймагтай партийна конференциһээ)

★ ★

элбхигүйгөөр хабаадсалса. Колхозно ажакхыда шухала хэрэгтэй тоног зэмсэг, түмэр, һэсы, архан гэхэ мэтэ юумээр селпо хүсэд хангангүй гэжэ делегалууд Тугутов, Мэргинев, Шинкин гэгшэд шүүмжэлэбэ.

Квадратно-гнездовой аргаар хартаабха тариһанай, зарим участогуудта орооһото культурануудыг хэрэглүүлэн тариһанай ашаар, мүн ошонц болон хартаабхын рид хоорондын элдүүрилгыг эгээн түрүүлгшынхэ механизациһанай ашаар Урда урда жэлүүдтэ орхоодо помидор, капуста, мүн орооһото культурануудтай, хартаабхын ургаса нилээд дээшлээ гэжэ Иволгын МТС-эй главна агроном нүхэр Братушченко хэлэбэ. Иволгын МТС-эй зонодох КПСС-эй айкомой инструкторска группын хүдэлмэридхи дутагдалнуудыг шүүмжэлээд, колхозууд өөрынхөө доторой арга боломжонуудыг хүсэд хэрэглэнгүй гэжэ тэрэ эхэ зүб тэмдэглэбэ.

Конференцидэ үгэ хэлэһэн олон делегалууд колхозуудай партийна эхн организацинууд болон правленинууд нинтэ-политическэ, хүмүүжүүлгын ба эмхидхэлэй хүдэлмэри олонпигтын дунда тон хулаар ябуулжа гэжэ шүүмжэлэбэ. Иү эхээр наахын түлөө, ошонц, хартаабха эхээр ургуулгын түлөө социалистическэ мүрысөөн олон ушарта ёһо тэлыгээр эмхидхэлгэбэ. Тинмэнь колхозуудай доторой арга боломжонууд хүсэд хэрэглэгдэнгүй. Ажалта үдэрэй уялгата минимум олоогүй колхозинуудтай төндондо жээһэн хинээ олон болоо. Ажал хэжэ шадхаа колхозник бүхэний дунда ээргээр олоһон ажалта үдэрэй тоо төндондо хойһоо дооһоо ороо.

«Улаан Оронго» колхозой түрүүлгшэ делегат нүхэр Цыренов бэлдэхэл хайнтай, эдэбхитэй коммунистуудыг колхозуудай фермэ, бригадануудта туһалхаар эльгээхэ тухаа партийна айком өөлтэй юума хээдэй байна гэжэ тэмдэглэбэ. МТС-үүдтэ ошонон ахалатша мэргэжэлтэд нэгэ газартаа улаан саг соо хүдэлмэри ороото тээһэй эльгээгдэнэ. Тинмэнь колхозно үйлдэбэрини хүгжэлгын түлөө тэднэй харюусалга бага болоо. Энэ дутагдалыг усадхахын түлөө Хүдөө ажакхын министерство хэмжээ абаха ээргэтэй гэжэ хэлээд, худалдаа наймаанай организацинуудтай хүдэлмэрилжэ дутагдалнуудыг тэрэ шаһагаар шүүмжэлэбэ.

Партийна-политическэ хүдэлмэри аймаг дотор муугаар табигданхай, партийна айкомой секретарьнууд, айкомой бюорогой гэгшүүд һүүлшын 4 һарын турнада олонпигтын дунда нэгшье элхдэл, лекци уншаагүй. Аймаг дотор ажаллажа байдаг олон тоото багшанаар, медицинскэ хүдэлмэрилжэбэ, хүдөө ажакхын мэргэжэлтэ лекцино пропагандата тон хулаар хабаадсалса гэжэ делегат Ложкомова шүүмжэлэбэ.

Научно-атенетическэ болон элүүр энхэ байдалтай түлөө пропаганда найжаруулгада элбхитэйгээр хабаадсалсан гэгшэн тогтоол багшанаар августта болоһон суглаан дээрэ абһан аад, тэрэнээ дүүргэнгүй. Коммунистуудай политическэ нуралсалда партийна эхн организаци-

нууд анхаралаа багаар табина. Бээ даагаад марксистско-ленинскэ теори шудалхадни гэжэ шидлэһэн зарим коммунистууд мүнөөшье хүрэтэр үзэхэ номоо дэлгэжэ хараадгүй байна.

Конференци дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа Саянтын МТС-эй главна агроном делегат Тармаев колхозинуудыг агрономическа болон зоотехническэ эрдэмдэ нургаха хэрэгтэ колхозуудай партийна эхн организацинууд оролдогто хэһээл гаргангүй гэжэ шүүмжэлэбэ. Наукин туйлалтанууд, түрүүлгшэй дүй дүршлэ колхозно үйлдэбэрид үшөө хулаар нэбтэрүүлгэжэ байна гэжэ мэдэрээд, Т. С. Мальцевай аргаар газар элдүүрилжэ туршалгын участок гурбан колхозуудта эмхидхэгдэ гэжэ мэдүүлэбэ. Мүнөө хоёр колхоздо хүдөө ажакхын Культурын байшанууд байгуулагдажа, хүрһэнэй, үрһэнэй шалгалта хэдэжэ эхилээ. Элэ байшанууд хүдөө ажакхыда бүхы түрүү юумэнуудыг нэбтэрүүлжэ гуламта болохо юм.

Иволгын аймагтай колхозууд һү эхээр гүрэндэ үгэхэ, овош болон хартаабха эхээр тариха олзо доходо дээшлүүлжэ дүүрэн арга боломжотой аад, тэднине хүсэд ашагладуу байна. Город шадарай аймаг байһан тулаада тепличнэ ажакхы аяаар байгуулжа, овош, хартаабха эхээр тариха, тэднине үндэр ургаса ургуулжа тон шухала гэжэ делегалууд хэлэһэн үгэ соогоо тэмдэглэбэ.

«Коммунизм» колхозой түрүүлгшэ делегат нүхэр Цыренов колхозойнгоо туйлаһан амжалтануудтай түрүүлгшын алхам тухай хэлээд, овош, хартаабха эхээр ургуулжа, наамхай үнэдыг олошоруулжа, тэднэй ашаг шэмье дээшлүүлжэ шадарал, ойрын жэлүүдтэ манай колхоз 3 миллионһоо дээшэ олзо дохотой боложо шадха гэжэ мэдүүлэбэ. «Сельхознаб», «Бурмон-коопсоюз», «Сельэлектр» ба бусад организацинуудтай муу хүдэлмэриг республикын хүтэлбэрлэхэ органоуд эбсэнь гэжэ Цыренов шүүмжэлэбэ.

Элхдэлыгэ зүбшэн хэһээлгээд хамта дээрэ 26 делегат үгэ хэлэбэ. Эндэ КПСС-эй обкомой секретарь В. И. Дубровский үгэ хэлэбэ.

Һунгуулин кампанин шидхэхэ үеын болоод байһанда Иволгын аймагтай һунгуулин пунктнуудта нинтэ-политическэ хүдэлмэри эхилээдүй шахуутай байбашье наань, элдхэлшэ, мүн конференци дээрэ үгэ хэлэһэн делегалууд арадай сүүдыг һунгаха һунгалтатай дашарамдуулан ойлгууламжын хүдэлмэринэ найжаруулжа талаар ямаршье наамжа оруулаагүй. Айкомой тоосоотой элхдэл соо, мүн делегалуудтай үгэ соо һайндурнай обществонуудай, культурно-тэргээрэлэй эмхи зургаануудай болон физкультура ба спортын хүдэлмэри тухай юунышье хэлэлдэггүй. Иволгын аймагта клубууд, улаан булангуд булта һайнаар хүдэлнэ, спортивно-физкультурна хүдэлмэри хангалтатайгаар эмхидхэлгэхэй гэжэ огто хэлэжэ боломоор бэш.

Партийна айкомой болон шалгалтын комиссини шэнэ состав һунгадба.

Партийна айкомой эмхидхэлэй пленум дээрэ КПСС-эй айкомой секретарьнуудар Д. Д. Эрдэниев, Е. А. Ботколова, П. Н. Петров, Д. М. Цыренов гэгшэд һунгадба.

Манай республикын модо бэлдэхэлэй предприятиедэ жал бүхэндэ шэнэ техникэ болон механизмуудаар хангагдажа байна. Мүнөө модо бэлдэхэлэй хүдэлмэри гүсэд шаху механизацилагдаа. Модоной гэгшүүһо сөбөрлэхэ РЭС-1 гэгэ механизм үрнөөр хэрэглэгдэнэ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хандагатайн леспрохозой Хара Хүтэл гэжэ пунктын модон Даша Бабуев РЭС-1 маркын электрорөөгөөр гэгшүүһо сөбөрлэжэ байна. С. Марновой фото.

РЕСПУБЛИКА ДОТОР

Дамжуулгын Улаан тугта хүртэбэ

Ой модоной ба саарһанай промышленностини хүдэлмэрилгэшээдэй профсоюзай Бурят-Монголой областной комитет ба «Забайкалесс» комбинат ой модоной пунктнуудай, мастерска участогуудай хоорондо дэргэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй 1954 оной октябрь һарын дүнгүүдэ гаргаба. Дүнгүүдэй ёһоор Хандагатайн леспрохозой Наранай модо бэлдэхэлгын пункт (начальнигынь нүхэр Байк) Шулуутайн леспрохозой нүхэр Калининэй хүтэлбэрлэг мастерска участок, Эрийскэ леспрохозой нүхэр Щербаковой мастерска участок түрүү һууринуудыг эзлээ гэжэ тоологдоо. Тини тэдэндэ ВЦСПС-эй, мүн Ой модоной ба саарһанай промышленностини министртерын дамжуулгын Улаан тугууд мүнгэн шантайгаар барюулаһан байна.

Баруун Тарбагатайн леспрохозой Халсан гэжэ пункткы коллективтэ (начальнигынь нүхэр Костин), Шулуутайн леспрохозой нүхэр Лавренчикас, Табур гэгшэдэй хүтэлбэрлэг мастерска участогуудта хоёрдох мүнгэн шан үгтөө. Гурбадхы шан Эрийскэ леспрохозой Дардынкул гэжэ модо бэлдэхэлэй пункткы коллективтэ, Итаншын леспрохозой нүхэр Болтонско гэгшын хүтэлбэрлэг мастерска участогта үгтэһэн байна.

Мүнөө модо бэлдэхэлэй пунктнуудтай ба мастерска участогуудтай хүдэлмэришэд Советскэ Конституцини хүндэллэд ажалай вахтада жагсаад, абһан уялгануудаа нэрэтай түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө бүхы хүсээ элсүүлэн хүдэлмэрилнэ.

Н. Тюрнев.

Литературна нэгэдэл эмхидхэгдэбэ

«Торейский колхозник» гэжэ аймагай газетин редакцини дэргэдэ литературна нэгэдэл эмхидхэгдэбэ. Очерк, рассказ болон шүлгүүдыг эхилэн бэшэжэ байһан нүхэдүүд энэ нэгэдэлэй хүдэлмэридэ хабаадсалса байна. Эдээр неделидэ нэгэ дахин сугларжа, бэшэһэн юумэнуудыг зүбшэн хэлэхэ юм. Тэднэйн дундаһаа һайн сэнэлтэ абһан зохөлнууд аймагай газетэдэ толилогдоо ба республикын уранзохөлшодой Союзда эльгээгдэхэ болоно.

Энэһэнгэ гадна, тус литературна нэгэдэл дээрэ бурят-монгол уранзохөлшодой шэнэ зохөлнууд мүн лэ зүбшэн хэлсэгдэхээр хараалаглана. Тэршэлэн нэгэдэлдэ хабаадсалшадта литературны теори тухай тухай лекцинууд уншагдаха байна.

Мүнөө үелэ литературна нэгэдэлэй хүдэлмэридэ 20 гаран хүн хабаадсалса. С. Табдасв.

Газетэ, журналнуудыг эдэбхитэйгээр захина

Закаменай аймагтай «Улаан Далахай» колхозой гэгшүүд газетэ болон журналуудыг захилада эдэбхитэйгээр хабаадсалса. —Газетэ, журнал гэгшэмнай манда үдэр бүри шэнэ һонинуудыг асаржа байдаг, тинмэнь манай шухала хэрэгсэлтэй зүйһанай болонхойл, — гэжэ тэрэ колхозой гэгшүүд хэлсэд.

Тус колхозой айл бүхэн шахуу газетэ, журналуудыг захижа абалаг.

Дүршэл эхэтэй хонишон

Дарима Очирова колхозойнгоо хониной фермэдэ хорьод жэл хүдэлмэрилжэ байна. Кяхтын аймагтай Лениний нэрэмжэтэ колхозой энэ эрхын хонишон үнэргэгшэ жэлдэ 100 толгой эхэ хони буринөө 112 хурьга абажа, гараа хорьтогүйгөөр түлжүүлэн юм. Ажалайгаа түрүү дүй дүршэлыг колхозойнгоо залуу хонишодто заажа үгэдэг. Мүнөө хонишон Очирова хонишоо тобир тарганаар үбэлжүүлхын түлөө бүхы анхаралаа табина.

Республикын түрүү малшадай социалистическэ мүрысөөндэ оролсон нүхэр Очирова энэ жэлдэ 100 толгой эхэ хони буринөө 118 хурьга абаха уялга абаба. Ц. Хамасч.

Залуу аңгуушан

Залуухан хүбүүн Геннадий Казанцев Баргажанай ой тайгын мэдээж аңгуушалаар хамта ябажа, тэднэй мэргэжэл, дүй дүршэлыг халан абадаг, залуушыг наа, шадмаар аңгуушан болоо. Залуу аңгуушан Казанцев энэ жэл түрүүлгшэ Хамар Дабанай хада уулануудай ой тайгада агнаха

зуураа, булганай 2, хэрмэнэй 100 ба бусад аңгуудай арла гүрэндэ тухажа, аңгуурын 3 сезонотой нормо дүүргээд байна. Гадна, нэгэ булга амндыгаар бастрна. Энэһи оройной ондоо областни ой тайгада абашагдажа, үхсэбэрлэгдэхөөр табигдаха юм. Г. Старченко.

Агитационно хүдэлмэринэ үргэнөөр ябуулжа

Бурят-Монголой ажалшад арадай сүүдүүдыг һунгалтада Российска Федерацины бүхы ардуудтай хамта бэлдэхэ байна. Советскэ Конституцияр үгтэһэн демократическа эрхээ бэсүүдэлэн, олон миллион советскэ гражданинууд декабрини 12-то арадай сүүдүүдыг һунгалтада хабаадсалсан.

Арадай сүүдүүдэй һунгалта гэгшэ эхэһэн шухала политическэ кампани мүн. Һунгалтыг үнэргэгшэ хэрэгтэ партийна болон партийнабэй эдэбхитэд тон олоороо хабаадсалдагддаг. Һунгалтада бэлдэхэлэй хүдэлмэринэй дашарамдан хүн зонотой политическэ ба ажалай эдэбхит хэһээл улам бүри хүгжэн дэбжэнэ. Тинмэнь тула партийна организацинууд эмхидхэлэй болон агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэринэ эршэмтэйгээр ябуулжа, байгша оной үйлдэбэрини түсэбүүдыг болзорһоон урид дүүргэхын түлөө үргэн нинтэ ажаллагдай тэмсэлыг тогтоглойн хүтэлбэрлэхэ ээргэтэй.

Улаан-Удэ городей Городской районной партийна организацинууд һунгалтада бэлдэхэн, нинтэ-политическэ хүдэлмэринэ үргэнөөр ябуулжа байна. Районной ажалшадтай дунда һунгалтын урда тээ агитаци ябуулгада мүнөө 1300 гаран агитатор хабаадсалса. Партийна райком партийна эхн организацинуудай секретарьнуудай зүблөө хэжэ, арадай сүүдүүдэй һунгалтыг үнэргэгшэ талаар партийна организацинуудай зорилгонууд тухай хэлсэгдэнэ байна. Тус зүблөөшэй һүүлээр районотой бүхы агитаторнууд ба агитколлективүүдэй хүтэлбэрлэгшэдыг агитпунктнуудта суглуулжа, семинар хэргэлэн ба агитаторнуудтай яажа хүдэлжэ тухай заабари үгтэһэн байха юм.

Һайнаар хүдэлмэридэг агитколлективүүд СССР-эй Верховно Советтэ һунгаха һунгалтанууднаа хойно хүдэлмэригээ заашье һуларуулангүй ябуулһаар байгаа. Мүнөө РСФСР-эй арадай сүүдүүдэй һунгалта хэжэ тухай Указай гарамсаар, тэднээр ажалшадтай дунда һунгалтын урда тээхи агитационно хүдэлмэри ябуулжа эхилэбэ.

Коллективни 13-дахь пункткы агитколлективий хүдэлмэринэ абаад үзэбэ. Эндэ 5 парторганизацины 65 агитатор хүдэлдэг. Тэднэй дунда студентээр, багшанаар, үйлдэбэрини түрүүлгшүүд бии. Агитпунктыг кооперативна техникумтай дэргэлэ түхээрэгдэнхэй. Энэ пункт бүхы нинтэ-политическэ хүдэлмэрини центр болоо. Агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэрини хэмжээн агитаторнуудай бэлдэхэ дээрэнхэ дулдыдагаг тулаһан, агитпунктыг даагша нүхэр Заболотский агитаторнуудтаа туһаламжа болгон эхэһэн хүдэлмэри ябуулна. Неделидэ нэгэ удаа агитаторнуудай семинар үнэргэгдэг. Тинхэдэ предприятие ба эмхи зургаануудаар агитационно хүдэлмэри ябуулдаг агитаторнуудтай нэгэ ондоо, мүн айһуудта ябажа хүдэлмэридэг агитаторнуудтай нэгэ

ондоо хөөрөлдөө хэжэ, заабари үгэдэг юм.

Тус семинар дээрэ методическа заабари үгтэдэг, инструкторна элхдэл хэргэдэг, агитаторай хэлэн хүдэлмэрини тоосоон шагнадагддаг. Агитатор бүхэн һунгалтада асуудалнуудта зохио харюу үгөөд, тэрэнээ тэмдэглэдэг дэбтэртэй. Тэрэ диевнигынь нүхэр Заболотский шалгажа үзэдэг.

Агитпунктын дэргэдэ агитаторай тухай комитато бин боллогдонхтэ. Хөөрөлдөөндэ бэлдэхэдэ хэрэглэгшэ шэнэ газетэ, журнал, агитаторай блокнот болон бусад литература эндэ холодоо бэлэн байдаг. Ажалшадтай дунда ябуулгагдажа байгаа нинтэ-политическэ хүдэлмэрини шаһнарыг дээшлүүлхын зорилгоор эндэхи агитаторнууд, илангаа нүхэд Якимчук, Ефимов, Беляев болон бусад өөһэднэгөө илейно-политическэ бэлдэхэлыг үдэр бүри дээшлүүлэнэ, марксизм-ленинизмын зохөлнуудыг шудалан үзэнэ.

Тини тус һунгуулин пунктда эмхидхэлэй болон агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Советскэ Конституция тухай, эб найрамдал тухай фотомонтажууд эндэ хэргэнхэй. Пунктын доторхине агитаторнууд эхэ зохиодогтоогоо, элдэб һайхан сэгэ, ковёр, мебель эндэ таатайгаар табяа. Мүн уранһайханай самодельностини концерт табигдажа байдаг.

Механизироваһэн шээлэй заводотой дэргэдэхи 21-дэхи агитпункт (дааг-

шань нүхэр Зинин) мүн һайнаар хүдэлмэринэ. Бүхэл үдэртөө, илангаа үдэшэндөө эндэ хүн зон дүүрэн байдаг. Залуушууд, илангаа түрүүлгшынхэ һунгаха залуу һунгалтад үдэр бүри ерээжэ эндэ һуудаг, һунгалтын Дүрмтэй, арадай сүүдэй байгуулгатай танилсадаг, СССР-эй сүүдэй байгуулга тухай, демократическа принципээр арадай сүүдэй эмхидхэгдэлгэ ба ажаллаа ябуулдаг тухай элдэб номууд, харуулан ойлгуулжа зүйлүүд эндэ бии. Гансахан шээлэй заводотой парторганизацинаа энэ агитпунктда 24 агитатор нинтэ-политическэ хүдэлмэри ябуулна. Мүнөө арадай судяда кандидат Наталья Ивановна Сабуровагай түлөө, мүн заседателнуудта кандидат Дуудай түлөө агитационно хүдэлмэри үргэнөөр ябуулгагдажа байна. Агитаторнууд советскэ сүүд тухай, уласхоорондын байдал тухай хөөрлөөнүүд болон элхдэлүүдыг предпринятинуудай үдэр бүрин ажал хүдэлмэритэй нягта холболдуулан хэлдэг. Байгша оной үйлдэбэрини программыг болзорһоон урид дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ хүдэлмэришээдыг элсүүлдэг байна.

Мүн галай аюулһаа хамгаалгын горюдой отделенини парторганизацини (секретарини нүхэр Балакин), Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ педагогическа институтай парторганизацини (секретарини нүхэр Золотов), ГЭС-эй парторганизацини (секретарини нүхэр Рамкулов) болон бусад харьяата һунгуулингаа пунктнуудта агитационно хүдэлмэри эдэбхитэйгээр ябуулна.

Манай районотой парторганизацинууд агитационно-пропагандистска хүдэлмэри ябуулхадаа үнэргэн һун-

галтануудай үелэ олоһон дүй дүршэлдөө түшгэлэнэ. Партийна райкомой зорилго юуб гэхэдэ, агитколлективүүдэй элэ амжалтануудыг саашадан баталхан, шэнэ үүсхэл эдэбхитэ, дүй дүршэлыг дэмжэхэ, дэлгэрүүлжэ ябадал болоно.

Районной ажалшад уласхоорондын байдал тухай эхээр һонирхоно. Тинмэнь тула агитаторнууд болон пропагандистнууд уласхоорондын мүнөө үеын байдалтай гол шухала асуудалууд тухай, Советскэ правительствын гадаадын политика тухай, Европодо аюулгүй байдал хамтаараа сахихын түлөө эб найрамдалда дуртай бүхы ардуудтай тэмсэл тухай һунгалтада холодоо хөөрөжэ байха, тайлбарлан ойлгуулжа ээргэтэй. Мүн Агууехэ Октябрска Социалистическэ революцини 37 жэлэй ой тухай нүхэр Сабуровай элхдэлыг үнэргэгшэ шудалжа, һунгалтада һайнаар ойлгуулжа хэрэг агитатор бүхэнэй ариун уялган болоно.

«РСФСР-эй арадай сүүдүүдыг һунгаха һунгалта тухай Дүрмимэ», ажалшад агитаторнуудтай Советүүдтэ һунгадаг һунгалтада оролоо арадай сүүдүүдэй һунгалтын ямар илгатай һунгалтада һайнаар ойлгуулжа шухала, Жэһээлбэл, нэгэ һунгуулин округто нэгэ судьяг, 50-һаа 75 хүрэтэр арадай заседателнуудыг һунгагша нэгэ доро һунгадаг байна. Тинхэдэ арадай сүүдүүдэй һунгаха үелэ, Советүүдтэ һунгалтын шэнги һунгуулин округуудта этимгэжэтэ ниурунд гэжэ һунгадалаггүй, Кандидатуудтай түлөө агитаци бүримүһэн агитпунктын агитаторнуудта даалгагдана, Тинмэнь тула агитаторнуудай үүргэ улам бүри дээшлэнэ. Партийна организацинууд

агитаторнуудыг шэнэ олохо ба тэднээртэ туһалха хүдэлмэридөө улам харюусалгатайгаар хандаха ёһотой болоно.

Һунгагша бүхэниг арадай сүүдүүдэй һунгалтада хабаадлуулхын түлөө партийна организацинууд үдэр бүри оролдоһотой хүдэлмэри ябуулжа ээргэтэй. Тингэбэшье, зарим партийна эхн организацинууд энэ шухалын шухала хүдэлмэридэ хайша хэрэгээр хандана. Жэһээлбэл, ишын заводотой парторганизацини (секретарини нүхэр Поздеев), Статистическэ управленини парторганизацини (секретарини нүхэр Николов), судна заһабарилгын заводотой парторганизацини (секретарини нүхэр Языков) болон бусад һунгалтада бэлдэхэлэй хүдэлмэринэ хулаар ябуулна.

Һунгуулин кампанини үелэ ажалшадтай дунда ябуулгагдажа байгаа агитационно-пропагандистска хүдэлмэрини шаһнарыг дээшлүүлжэ хэрэгтэ партийна организацинууд ошо анхаралаа табиха ёһотой. Социалистическэ байгуулантэй амжалтанууд тухай, СССР-эй ардуудай морально-политическэ нэгэдэл ба ахадүүгэй хани барисаан тухай, буржуазна демократинаа советскэ социалистическэ демократини үлэмжэ һайн байдаг тухай, Советскэ гүрэнөө саашадан бэхжүүлжэ зорилгонууд тухай үргэн нинтэ ажалшадта шадалаар, гүнзгээр өөриглуулжа, һунгуулин кампаниг эмхидхэлэй болон политическэ дээлэ хэмжээндэ үнэргэгшэ гэгшэ районотой партийна организацины ариун уялга мүн.

С. БАДМАЦЫРЕНОВ, КПСС-эй Улаан-Удэйн Горюдой райкомой секретарь.

СОМОНОЙ СОВЕДУУДЭЙ ЭМХИДХЭЛЭЙ-НИИТЫН ХҮДЭЛМЭРИЙН ХЭМЖЭЭ ДЭЭШЭЛҮҮЛЭЕ

☆☆

☆☆

☆☆

Депутадуудай үүсхэлээр

Ажалшадай депутатуудай Сухин-ска сельскэ Совет Байкало-Кударын аймагай түрүү Соведаудэй нэгэ-ниш юм. Байгал далайн эрье шала-рай загаһанай ажалтай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз, мүн зааһаа барилгын хэдэн пунктууд эидэ оршо-чо.

Нютагай партийна организациин, үн тэндхи эдэбхитэй үлэр бү-ин дэмжэлгээр тус Соведай депу-тадууд эхэхэн хүдэлмэри хэһэн ба хэжшэе байна.

Соведэй гүйсэдком (түрүүлэгшэнь нүхэр Куржумов) түбхын түрүүндэ эмхидхэлэй-нигтын хүдэлмэриэ най-жаруулгада гол анхаралаа хандуу-лаа. Ээлжээтэ сессинүүдэ саг соонь, эрхим бэлдхэлтэйгээр үнгэргэдэг болоо. Сессин болохоноо бүри 10—15 үдэр урид Соведэй саг үргэлжын комиссини гешүүд-депутатууд, со-ветскэ эдэбхитэдэй туһаламжатай-гаар сесси дээрэ зүбшэн хэлсэдхэжэ асуудалы бэлдхэжэ эхилдэг. Тинхээтэ тэрэ асуудалаар шал-галта хэжэ, тогтоолой проект, һанааналга гаргадаг, предприяти гү, али культурина эмхи зургаанай, колхозой хүдэлмэриэтэй тэндэн ошо-жо һайса танилсадаг туһаада, депу-тадууд сессидэ эдэбхитэйгээр хабаа-дажа, толорхой һайн шиндхэбэри вбдаж юм.

Саг үргэлжын комиссинууд, депу-тадууд ба гүйсэдкомой хүдэлмэ-рилгшэд сессин болоһоной һүүлээр, тэрэни дээрэ баталагдаһан тогтоолы хайшан гээд бэлдхэлхэб гэжэ дал-лагарбита ниоруундта ойлгуулан хэ-лэжэ үгэдэг, тэдэнэртэ али болохо туһаламжа үзүүлдэг байна. Тус Со-ведэй хүдэлмэри иматал түсэбэй ёһоор табигданхай. Жэшээнь, Мо-лотовой нэрэмжэтэ колхоз энэ оной нэгэдхки квартал соо зааһаа барил-гаар гүизгэй таһалдалда ороһон байгаа. Тээд, энэ колхозой хүтэлбэ-рилгшэдэй тоосоо сесси дээрэ зүб-шэн хэлсэдхэд, депутатууд шанга шүүмжэлэл хэжэ, олон дутагдалну-уды элирүүлэн юм. Колхозой заа-һаада ходо архидажа, ажалай жу-рамые эблэдэг баримтанууд элирү-үлдэг. Энэниһэ болжо зааһаа ба-риха, туһааха түсэбөө тус колхоз таһалуулжа байгаа. Энэ байдалы хараадаа абһан гүйсэдкомой түрү-үлгшэ Куржумов, депутатууд М. Шереметьева, М. Болдогуева гэг-шэдтэй хамта тус колхоздо ошохо, тэндэ сессин тогтоолы дүүргүүлжэ талаар эхэ хүдэлмэри хэһэн байгаа. Тинхээтэ энэ колхоз удаһшыгуй

гээдэлхэ гаража, зааһаа бариха гурбадахи кварталынгаа түсэбые 101 процент дүүргэжэ һэн. Мүнөө Мо-лотовой нэрэмжэтэ колхоз түрүү зэргэдэ гаранхай.

Тус Соведай депутатууд, гүйсэд-комой хүдэлмэрилгшэд үбнэ тэжээл бэлдхэхэ, тарлагаа хаһа саг соонь хуряажа абаха хэрэгтэ мүн лэ онсо анхаралаа хандуулаа. Тарья хуряал-гада хүдэлмэришэды, алба хааһа-ды, гэрэй эзэн эхэнэрүүды олоор хабаадуулаха туһаа горстой хүдэл-мэри хэһэн байна.

Эдэ бүхэ эмхидхэлэй хүдэлмэри хэһэнэй ашаар Молотовой нэрэм-жэтэ колхоз тарья ба овош хуряал-гы эмхитэйгээр үнгэргэбэ. Мүн адуу малдаа бардам хүрэхэ үбнэ тэ-жээл бэлдхэхэ.

Колхозойнгоо центры, тэндхи эмхи зургаанууд болон предприяти-нууды шэнэ бууса дээрэ нүүлгэжэ, табиха хүдэлмэридэ депутатууд эхэ үүргэ дүүргэнэ. Жэшээнь, депутат Илья Суворов гэр байрану-ды заллаад, шэнэ газар тэһэнэ шэрэжэ абаһаха хүдэлмэриэ тол-гойно. Соведэй депутат Григорий Шереметьев барилгашадай брига-ды шаламарар хүтэлбэриһэн. Эсэ-гэ ороһоо хамгаалгын Агуухэ дайнда һайн барагшадай, мүн инва-лидуудай бүлэнэрэй гэр байранууд түрүүшын ээлжэндэ шэнэ газарта нүүлгэгдэ. Шэнэ буусада нүүхэ үе-дөө бэс бээдэ туһалха гэгэн патри-отическа хүдэлмэри колхознигууд-загаһаншадай, албахаагаһад болон хүдэлмэришэдэй дунда үргэнээр дэлгэрэ. Тинхээтэ хуушан гэрнүүд заһабарилгадахаһа гадна, 10 га-рын гэр шэнээр барилдаа. Мүнөө болбосон түхэлтэй Сухая гэ-жэ тосхон шэнээр дэбхэжэ гараба.

Тэрэниһэ гадна, тус Соведай үүс-хэлээр, тэрэни депутатудай эдэб-хитэй хабаадалгатайгаар һайнаар заһабарилгадан һаруул ба дулаан байранууд соо хүибдэг һурана. Культурино-гэгээрэлэй эмхи зургаа-нууд үбэлы һайн бэлдхэлтэйгээр утгаа, үбэлдөө дүүрэн хүрэхэ түл-ишээр хангалданхай.

Тус Соведай үүсхэлээр Сухая тос-хондо ралноузел бин болгодоо. Сухая Оймуур хоёрой хоорондох харгы һайнаар заһабарилдаа.

Сухинска сельскэ Соведай депу-тадууд болон гүйсэдхэжэ комитетэй ажал хүдэлмэриһөө бусад Соведауд жэшэ абаха зэргэтэй.

П. Семенов.

Сесси дээрэ артелиин тоосон

Улан-Удын Железнодорожно рай-совет һаяхан ээлжээтэ сесси дээрэ «Коминтер» гэжэ олзборилгын ар-телиин хүдэлмэри тухай асуудалы зүбшэн хэлсэбэ. Тус асуудалаар ар-телиин правленин түрүүлэгшын ор-лошхо нүхэр Чирков элидхэл хэбэ. Зүбшгэдэһэн асуудалаар үгэ хэлэ-һэн депутатууд артелиин хүдэлмэри

дэхэ эхэхэн дутуу дунданууды эли-рүүлжэ шангаар шүүмжэлбэ. Илан-гаяа тэндэ ажалай эмхидхэл муугаар табигданхай, олохон зүйлэй про-дукци гаргалгын түсэб дүүргэдэггүй.

Хэлсэгдэһэн асуудалаар, элирүү-лэгдэһэн дутуу дунданууды ойрын саг соо усдахаа талаар дэлгэрэнгы шиндхэбэри сесси баталан абаба.

Улан-Удын Железнодорожно районной ажалшадай депутатуудай Соведай дэргэ-дхи арадай гэгээрэлэй саг үргэлжын комисси эдэбхитэйгээр ажаллана. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тус комиссин гешүүд хүдэлмэрингоо түсэбые зүбшэн хэлсэжэ байна. (Зүүн гарһаа) И. П. Катаганский, Г. И. Акулов, комиссин түрүүлэгшэ В. П. Византский, Ю. С. Овчаренко болон П. С. Колосова. А. Мангаевый фото.

Хүдөө нютагуудаа болбосон түхэлтэй болгономди

Парти, правительствын үдэр бү-рин анхарал оролдолгын ашаар, ороһонийн аяар холын нютагууд-шы, тэрэ тоодо манай Ахын аймаг-шы болбосон түхэлтэй, культурина ажабайдалтай болгодожо байна.

КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй хараалһан хэмжээнүү-дыс бэлдүүлэн, ажалшадай депу-тадуудай Ахын аймагай Совет ха-даа аймагайгаа центр болон хүд-дөө тосхонууды болбосон түхэлтэй болгохо, ажалшадай культурина аж-абайдалай хэмжээ саашан дээш-лүүлхэ тухай асуудалы заседани болон сессинүүд дээгүүр хэдэн удаа зүбшэн хэлсэжэ, зохихо хэм-жээнүүды абаба.

Тус асуудал аймсоведэй культу-рно-гэгээрэлэй комисси гүйсэдком хоёрой үүсхэлээр табигдажа, Со-ведэй һүүлшын ээлжээтэ сесси дээрэ хэлсэгдэһэн байгаа. Культу-рно-гэгээрэлэй саг үргэлжын комис-сини тусуа дэлгэрэнгы хэм-жээ-ябуулга уришалаан хараал-гаа, комиссин түрүүлэгшэ пүхэр Цыбиков энэ асуудалаар сесси дээрэ элидхэн байна.

Сессини һүүлээр культурно-гэгээ-рэлэй комисси энэ хэмжээ-ябуул-гаа орхингүй, тэрэни дүүргэлты ходоодо шалгажа байдаг һэн. Жэ-шээлбэл, аймагай центр дээрэ хү-дэлмэришэд ба албахаагаһадай ба-ха гэр байрын барилга зунай үедэ эхээр һулаадаг байгаа. Тинхээтэ саг үргэлжын комисси тэрэ барил-гын хүдэлмэриэ шалгажа, олохон дутагдалнууды элирүүлэд, гүй-сэдкомой заседани дээрэ тухсай асуудал болгожо табиглан байна. Тэрэниһэ хойшо энэ хүдэлмэри шилдэг түргэн ажаа эхилэ һэн. Энэ мэтээр культурно-гэгээрэлэй саг үргэл-жын комисси аймагай Соведай

шиндхэбэринүүды бэлдүүлхэ хэрэг-тэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг юм. Культурно-гэгээрэлэй комисси ха-даа аймагай Соведай тогтоолнуудай дүүргэлты саг сагтань шалгажа, мүн шэнэ шэнэ асуудалууды табиг-жа байхы квартал бүрингөө түсэб соо хараалдаг юм. Тус комиссин нимэ эдэбхитэй хүдэлмэри айма-гай центр болон хүдөө тосхонууды болбосон түхэлтэй болгохо хэрэгые нилдэд түргэдхэлсэнэ.

Аймагайгаа центры болбосон түхэлтэй болгохо хэрэгтэ аймсове-дэй коммунальна ажахын таһар (даагшын нүхэр Дарбаков) эхэхэн үүргэтэй.

Эмхидхэлэй болон нинтэ-полити-ческэ эдэ бүхэ хүдэлмэри ашаар культурина байгуулагтын талаар мүнөө жэл нилдэд хүдэлмэри хэгдэбэ. Аймагай Культурын байшан ба аймагай библиотекэ капиталнаар заһагдаа. Аймагай больницын ба-рилын хүдэлмэри хурдагдажа, 20 гаран мянган түхэриг нэмэгдэжэ үгтөө. Гадна, 1 ба 2 квартиралай дүрбэн байра баригдажа, ашагал-гада үгтэнхэй. Радиостанцида шэнэ гэр баригдаа. Мүн олохон гэр бай-ранууд капиталнаар заһагдаа. Тинхээтэ хүдөөгэй уншалгын байшан-ууд, улаан булангууд нилдэд һай-наар заһагдажа, үбэлэй үедэ хүдэл-мэришөөр бэлэн болоо.

Гэбшын, культурина байгуулагтын асуудалы шиндхэхэ талаар манай Ахын аймагай нютагай Соведаудэй хүдэлмэридэ эхэхэн дутагдалнууд бин. Жэшээлбэл, Орлик дээрэ 30 хүний багтаха больница бүри 1949 ондо баригдажа эхилээд, мүнөөшье хүрэтэр дууһагдаагүй.

Г. Бадмаев,

Ахын аймагай Соведай гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

Саг үргэлжын комиссида гүйсэдком туһалха ёһотой

Хүдөө ажахыс эрид эхээр хүгжөөн дэбжээ тухай һүүлэй жэлнүүдтэ манай парти, правительствын гарга-һан шиндхэбэринүүд шотагай Со-ведүүдэй урда харюусалгатай зорилго-нууды табиглан байна. Тинхээтэ бид-тэ тухай түрүүндэ Соведайнгээ эм-хидхэлэй-нигтын хүдэлмэриэ най-жаруулха хэмжээ абажа, сессинүүдэ саг болзор соонь, һайн бэлдхэлтэй-гээр үнгэргэдэг болообди, Ургаса дээшлүүлхэ, малай ашаг шэмые эхэ болгохо, ажалшадай ажаан байдал ба культурыс улам дээшлүүлхэ та-лаар шухала асуудалууды сесси дээрэ олоор зүбшэн хэлсэдэг, бата-лан абһан шиндхэбэринүүдэ түр-гөөр бэлдүүлхын түлөө ажалша-дай дунда эмхидхэлэй хүдэлмэри үр-гэнөөр ябууладг болоһон байнабди.

Соведэй сесси болон заседани дээ-гүүр зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудал-нуудай дунда, жэшээлбэл, нимэ асуудалууд байгаа: Партиини ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоо-лыс мал үсхэбэрилгын талаар со-моной колхозуудай али зэргэ дүүргэжэ байһан тухай; МТС-эй ахалагна зоо-техингэй элидхэл; сабишан ба бэл-шээрине найжаруулга тухай; «Улаан Ороно» колхозой тэжээл бэлдхэлэй бригадын бригадалтай тоосон; кол-хоздо ажалай эмхидхэл ба бүридхэ-лыс найжаруулха тухай; «Красный пахарь» колхозой түрүүлэгшын элид-хэл болон бусад. Тинхээтэ сомон до-тор худалдаа наймаа, культурино-гэ-гээрэлэй хүдэлмэри найжаруулха тухай мүн хэлсэгдэһэн байха юм.

Сесси болон заседани дээрэ абта-һан шиндхэбэринүүдэй бэлдүүлты хинан шалгаха хэрэгтэ гүйсэдком онсо анхарал табигдаг. Энэ хүдэлмэ-ридэмнай депутатууд, шотагай эдэб-хитэд эхээр туһалла.

Манай депутатууд Соведайнгээ шиндхэбэриэ бэлдүүлхэ талаар кол-хознигууд болон механизаторнуудай дунда эмхидхэлэй-нигтын хүдэлмэри ябуулхана гадна, өһөөдөө даалан ажал дээрэ эрхим жэшэ харуулжа, түрүү үүргэ дүүргэдэг. Жэшээлбэл, депутатууд Х. Бальжнев, Д. Цырем-пилова, Х. Жигмиев, В. Собеников, К. Мамаев, С. Емануков, А. Климентьева болон бусад мал ба тарянажал дээрэ үнн удаанай хүд-лэмэришэжэ, жэлнээ жэлдэ эхэхэн амжалта туйладаг юм. Депутат В. Т. Собениковыс абаад үзэе. Нүхэр Собеников сомоной Соведай гүйсэд-комой гешүүд байһан уялгатай һайнаар дүүргэжэ, олонингын хүдэлмэриэ эдэбхитэйгээр хабаадахаһаа гадна, «Красный пахарь» колхоздоо мал-ажалы дааганаар хүдэлжэ, мүнөө жэл эхэхэн амжалттай гараба. Ва-силый Тимофеевичин оролдосотой хүтэлбэрини ашаар, тус колхоз 1954 оной мал үсхэбэрилгын гүрэнэй түсэ-бые бүхэ түрэлэй малаар үзүүлэн дүүргэе. Тинхээтэ малай ашаг нүмэ урда жэлнүүдэхидэ орходоо һура-гуй дээшлээд, малай типовой байра-нууд шэнээр баригдажа байна.

Мүн «Улаан Ороно» колхозой адуушан депутат Чойжо Бальжнев унга абаха түсэбые, гүүртыс даагша депутат Дабажит Цырем-пилова мал үсхэбэрилхэ түсэбые мүнөө жэл 100 процент дүүргэбэ. Рай-сеххозой агроном депутат А. Х. Климентьева мүнөө жэлдэ сагай улариний хэды муу байбашы «8-ое марта» колхоздо шэншнэ болон на-марай хара тарянаай һайн, сортовэй үрлэй ургуулаха түсэбөө дүүргэбэ.

Депутатуудай үүсхэл эдэбхи дээ-шлэжэ, Соведай эмхидхэлэй-нигтын хүдэлмэриини нилдэд найжарһанай ашаар сомоной колхозуудта ажахын-политическэ кампанинууд мүнөө жэл урагнаттай үнгэргэбэ. Сомоной бүхэ колхозууд муу бэһэ ургаса ургуул-һанай ашаар гүрэндэ тарла туһааха түсэбөө болзорлоһон үрид дүүргэһэн, эрэхэ жэлэй тарилгада гүйсэд хүрэхэ үрлэй хаһан, колхозуудайнгаа ажалта үдэртэ яһала эхэ ороһоо та-рля хубаажэ байна. Мүнөө үедэ үр-лэй сээрлэжэ, тэрэниэ тарилгын шанарта хүргэхэ, мүн малай үбэл-жэлыс һайнаар үнгэргэжэ талаар манай депутатууд эмхидхэлэй эхэхэн хүдэлмэри ябуулаа.

Манай Соведай гүйсэдкомой хү-дэлмэрид эхэхэн дутагдалнууд бин. Түбхын түрүүндэ билээр саг үргэлжын комиссинуудай, плангата хүдөө ажахын комиссини хүдэлмэ-риэ һайнаар табига шалагуйбди. Сохом ямар дутагдал байгааг гэхэдэ, гүйсэдком халаа саг үргэлжын ко-миссинуудтай нигта барисаагүй бай-гаа, тэдэни хүдэлмэридэ үдэр бү-рини туһаламжа үзүүлжэ шалагуй. Соведай сесси, гүйсэдкомой засе-дани дээрэ зүбшнэдхэжэ асуудалыс бэ-лэдхэхэд саг үргэлжын комисси-нууды хабаалуулдаггүй, харин гүй-сэдкомой хүдэлмэрилгшэд өһөөдөө гү, али зарим нэгэн эдэбхитэдэ даалгажа бэлдхэдэг байгаабди.

Энэ дутуугаа мүнөө зарим тэдэс дээрэ зүбшнэдхэжэ асуудалыс ко-мисси (түрүүлэгшэ депутат Мон-татов), хүдөө ажахын комисси (тү-рүүлэгшэ депутат Очиров) мүнгэн сангай түсэбэй дүүргэжэ, малай үбэлжэлэ тухай асуудалуудаар шалгалта хэжэ, гүйсэдкомой засе-дани болон сесси дээрэ хаража үзэхэ дурадхалууды орууддаг, абтаһан шиндхэбэринүүды бэлдүүлхэ хүдэл-мэри ябууладг болоо.

Тинхээтэ олохон депутатуудай һунгалтадаһаа үмэнэ тоосоодуй. Депутатууд Цыремжапов, Цырем-пилова, Бадмаев, Монатов гэгшэдэй өһөөднөө округуудта хэһэн тоосоондоо хараал үзэхэд манай Соведай, депутатуудай хүдэлмэридэ айхабар эхэ дутагдалнууд элирэд, тээд дутагдалнууды зайсуулха та-лаар дурадхалууд ородог байна. Мүнөө бусад депутатуудай округуудтаа тоосожо байна.

Д. Цыденов, Иволгын аймагай Орогтын Сомсоведэй түрүүлэгшэ.

Сомоной, сельскэ Соведаудэй хүдэлмэриэ тодорхойгоор хүтэлбэрилхэ

Хүдөө ажахыс эрид хүгжөөн дэ-бжээ, ажалшадай материалны ажабайдал ба культурыс саашадан найжаруулха туһаа партиини ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй түхэхтэ түү-сөө, мүн тэрэни һүүлээр парти, правительствын гаргаһан шиндхэбэ-ринүүды бэлдүүлхэд ажалшады элсүүлхэ гэһэн шотагай Соведаудэй ажал-ябуулгын гол зорилго болон-хой.

Энэ шухала зорилгыс бодотер бэлдүүлхын тулада республикын со-моной, сельскэ Соведауд эхэхэн хү-дэлмэри ябуулжа, нилдэд амжалта туйлана. Жэшээлбэл, Сэлэнгын ай-магай Загастайн сомоной Совет (тү-рүүлэгшын нүхэр Тубанов), Ноёхо-ной сомоной Совет (түрүүлэгшын нүхэр Буянгев), Байкало-Кударын аймагай Сухинска сельскэ Совет (тү-рүүлэгшын нүхэр Куржумов), Крас-ноярска сельскэ Совет (түрүүлэг-шын нүхэр Ворущин), Яруунын ай-магай Сосово-Озёрскэ сельскэ Со-вет (түрүүлэгшын нүхэр Белоборо-дов) болон бусад эмхидхэлэй-ниг-тын хүдэлмэриэ найжарууһанай ашаар ажахын болон культурын асуудалуудыс амжалтатайгаар шиндхэнэ. Эдэ Соведаудэй гүйсэд-комууд, түбхын түрүүндэ депута-дууд ба советскэ эдэбхитэды Сове-дайнгээ хүдэлмэридэ үргэнөөр ха-баадуулжа, элүүрыс хамгаалгын ба культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаа-нуудай, һуруулинуудай, колхоз, бригада болон ферменүүдэй хүдэл-мэридэ үдэр бүрини туһаламжа үзүүлдэг.

Тингэбшын, республикын шота-гай Соведаудэй хүдэлмэридэ угаа эхэ дутагдалнууд бин. Зарим сомо-ной, сельскэ Соведаудэй гүйсэд-комууд сесси, заседанинууды са бол-

зор соонь зарладаггүй, саг үргэлжын комиссинуудай хүдэлмэриэ эмхид-хэлсэдэггүй, тэдэнэртэ ямаршыс туһа хүргэдэггүй. Үргэн шинтэ ажалша-дай дунда үдэр бүри эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулхын ороһон саарһа эрээлээд, телефоноор хөөрөөлдөө һуудаг заншалтай.

Хэжэнгын аймагай Доодо-Худа-най сомсоведэй гүйсэдкомой хүдэл-мэриэ абаад үзэе. Тус сомондо хү-дөөтэй клуб, библиотекэ тон муугаар хүдэлмэришэд, эхэнхидэ хаалгатай байдаг. Уранһайханай самодельность энлэ байдаггүй, лекци, элид-хэлнүүд уншагдадаггүй. Тээд энэ Соведай гүйсэдком сомон соохи культурино-гэгээрэлэй хүдэлмэриэ найжаруулха туһаа зохихо хэмжээ абаһагүй. Хүдөө ажахын шухала асуудалуудыс сомоной Совет мүн лэ муугаар шиндхэнэ. Жэшээлбэл, Энгельсын нэрэмжэтэ колхоз мүнөө жэл малдаа тэжээл багыс бэлдэхэ-һэн байбашы, бүри халуун намар-һаа эхилэн үблээс хаа хамаагүй гаргашалаа, тэрэниэй хүтэлбэрилгэ-шэд, хамтын суглаанай зүбшөөрлэг-гүйгээр худалдаа. Тинхээтэ элидхэ колхозуудта ажалай журам һула, олохон колхознигууд ажалда хабаа-дадаггүй.

Сомоной Совет энэн туһаа ямар-шыс хэмжээ абаагүй, артелиин Уста-выс сахиха тухай асуудалыс сесси, заседани дээрэ табига хэлсэггүй. Гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Та-ламагов даһан ажалда халирхай-гаар хандажа, һунгалтадай этигэл найдбарныс гүйсэд дүүргэһгүй. Иймнээ сомоной Совет ажахын-политическэ кампанинуудта ямаршыс түлөөлгөй байдаг. Тус сомоной ко-лхозуудта мал үсхэбэрилгын түсэб

дүүргэдэггүй, ашаг шэмэнь бага, гэжээл дутамаг.

Сомоной, сельскэ Соведаудэй гүй-сэдкомуудай хүдэлмэришын нэгэ эхэ дутагдал юуб гэхэдэ, саг үргэл-жын комиссинуудай хүдэлмэриэ тэд-дээр һайнаар түсэблэжэ, ёһотой-гоор эмхидхэнгүй. Жэшээлбэл, Ку-румканай аймагай Хара Молоной сомсоведэй хүдөө ажахын комисси (түрүүлэгшын депутат Зарубин) һунгалтаһаа хойшо хоёр жэлэй турша соо муртэй хүдэлмэри ябуу-лаагүй. Бэһшыс комиссинуудын юумэ хэдэггүй. Хэды тинмэ байбашы, гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Очиров комиссинуудай хүдэлмэриэ нэргэхэ, тэдэнлэ туһаламжа үзүүлхэ гэжэ зааханшыс оролдогто гаргаагүй. Тинмэ дээрнээ сомон дотор хүдөө ажахын болон культу-рын шухала хэмжээ-ябуулганууд хангалтагүйгөөр бэлдүүлэгдэнэ.

Олохон газарнуудта сомоной, сельскэ Соведай депутатууд һунгуу-линигаа округуудта тоосоогоо хэлэ-гүй, Конституцияр табиглаһан эрил-тыс дүүргэнгүй. Жэшээлбэл, Заиг-райн аймагай Дээдэ-Элхын сельсо-ведэй нэгшыс депутат һунгалта-дайнга үмэнэ тоосоогүй байна. Иймэ ушаринууд мүн Яруунын, Хо-рини, Бичурын, Иволгын аймагуудта бин.

Сесси гэһэн Соведаудэй хүдэлмэ-рини гол формо мүн. Тингэбшын, хэдэн нарын турша соо сесси зар-лагуй байһан ушаринууд Бичурын, Заиграйн, Хорини, Иволгын, Мухар-шэбэрэй аймагуудай зарим сомоной, сельскэ Соведаудт үзэгдэнэ. Жэ-шээлбэл, Иволгын аймагай Нюлгын сомоной Совет апрель хараһаа хой-шо нэгшыс сесси зарлаагүй. Һун-галтадай этигэл найдбарныс дүүр-

гээгүй, гүйсэдкомой хүдэлмэриэ эмхидхэлэй дээрнээ депутат Цы-ренгармаев түрүүлэгшын туһаалһаа зайсуулагдаһан байна.

Сессидэ бэлдхэлгэ тон муугаар хэгдэнэ. Энэ хэрэгтэ депутатууд, нютагай эдэбхитэд, илангаяа саг үргэлжын комиссинууд тон багаар хабаадуулагдана. Тинмэ дээрнээ сесси эмхи муутайгаар үнгэрэнэ, аба-һан тогтоолныс тобо тодорхой бэ-шэ байна. Энэнэ туһаа нимэ нэгэ баримта абаад үзэе. Һаяхан Бичу-рын аймагай Бага-Куналейн сель-скэ Соведай ээлжээтэ сесси дээрэ Ворошиловый нэрэмжэтэ колхозой малай үбэлжэлгын байдал тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэһэн байгаа. Тус сесси дээрэ яһала олон хүн үгэ хэлсэдхэе, эхэнхидэ юрэнгы хөөр-лэдөөн болоод, үбэлжэлгын эмхи муутайгаар ябажа байһанай гол шалтагааные элирүүлэггүй. Юуб гэхэдэ, энэ асуудалыс бэлдхэлгэдэ саг үргэлжын комисси, хүдөө ажа-һын мэргэжэлтэд үсөөнөөр хабаа-дуулагдаа. Ингэжэ ёһо тэдгээр бэ-лэдхэжэ үнгэргэһэн сессини шинд-хэбэрише аша үгэ багатай байба. Мүнөөшье тус колхоздо малай үбэл-жэлгэ бирагуй зандаа.

Тогтоол шиндхэбэринүүдэй дүүр-гэлтыс шалгалта, хиналта гэһэн тэ-дэниэ бодотер бэлдүүлхын түлөө ябуулагдадаг бодотер хүдэлмэ-ри мүн. Тээд энэ шухала хүдэлмэ-риэ зарим сомоной Соведаудэй гүйсэдкомууд тоодоггүй, энээндэ ёһо тэдгээр хандадаг. Тинмэ дээрнээ хэдэн олон тогтоол шиндхэбэри-нүүд гаргагдаад, бэлдүүлэгдэггүй, эхэнхидэ саарһан дээрэ үлэшлэг. Жэшээлбэл, Заиграйн аймагай Да-баатын сомоной Совет (түрүүлэг-шын нүхэр Рыдылов) «Улаан Эр-хирин» колхоздо ажалай эмхидхэ-лыс найжаруулха тухай асуудал зүбшэн хэлсэд, тэрэнэ туһаагаа абһан шиндхэбэрингээ гүйсэдхэ-лыс эмхидхэшыгуй, шалгашыгуй орхижорхон байха юм. Тээд тус

колхоздо ажалай журам мүнөөшье хүрэтэр һула хэбээрээ.

Һунгалтын урда тэхэн суглаанууд дээгүүр үгтэнэ, мүн депутатуудай тоосоо шагнаад һунгалтадай оруулан захяа, дурадхалууды саг болзор соонь согсолон бүридхэхэ, тэдэниэ түргэн бэлдүүлхэ хүдэл-мэриэ шотагай Соведауд тон һу-лаар ябуулаа. Энэнэ дээрнээ боло-жо ажахын болон культурын шухала асуудалууд саг соогоо шиндхэгдэ-нгүй. Иймэ баримтанууд илангаяа Хорини, Бичурын, Торини, Иволгын аймагуудай сомоной, сельскэ Со-ведүүдэй хүдэлмэридэ олоор үзэгдээг.

Сомоной, сельскэ Соведаудэй хү-дэлмэриин хэмжээ дээшлүүлхэ хэр-гэ аймагай Соведаудэй гүйсэдко-муудай анхаралһаа, тэдэниэй туһа-ламжана мүн эхээр дудылдадаг. Тингэбшын, зарим аймгүйсэдкомууд сомоной, сельскэ Соведаудт ямар-шыс туһаламжа үзүүлдэггүй, үдэр бүрингөө хүдэлмэридэ тэдэнэртэй холбоо барисаагүй байдаг. Ажахын-политическэ хэмжээ-ябуулгануудыс үнгэргэхэдөө аймагай Соведауд сомоной, сельскэ Соведаудт тү-шнэгдэггүй, заримдаа аймгүй-сэдкомой хүдэлмэрилгшэд али нэгэн асуудалаар колхоз дээрэ ошоод, тэндхи Соведай гүйсэдком-до орологшөгүй, советскэ хүдэлмэ-ри тухай шотагай эдэбхитэдтэй хөө-рэлдэншөгүй бусаһадаг юм. Жэ-шээлбэл, Хэжэнгын сельскэ Совет аймагай Соведай гүйсэдкомтой зэр-гээд шахуу байдаг, тээд һүүлэй хоёр жэлэй турша соо аймгүйсэд-комой хүдэлмэрилгшэд энэ Соведай нэгшыс ябаагүй. Нютагай Соведауд-тэй сессинүүдтэ, гүйсэдкомуудай за-седанинуудта элидхэ аймсоведэй хү-дэлмэришэдтэ тон үсөө байлса-даг юм. Эдэ бүхэ дутагдалнуудыс дари усалхан зайсуулха хэрэг рес-

ЕВРОПОДО ЭБ НАЙРАМДАЛЫЕ БА АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛЫЕ ХАНГАХА ТАЛААР ЕВРОПЕЙСКЭ ОРОНОУДАЙ ЗҮБЛӨӨН

МОСКВА, декабрин 1. (ТАСС-эй тусхай корр.), Европодо эб найрамдалые ба аюулгүй байдалые хангах талар европейскэ ороноудай Зүблөөнэй гурбадахи заседани мүнөөдөр үдэрэй 2 часа нээгдэе. Германика Демократическа Республикын делегацие толгойлошо ГДР-эй Премьер-Министр Отто Гротеволь заседани дээрэ түрүүлэгшээр хуугаа.

Албанска делегацие толгойлошо Албанин Арадай Республикын Министрүүдэй Советэй Түрүүлэгшын Орлошо Мануш Муфтигу заседани дээрэ түрүүлэг мэдүүлгэ хэбн байна.

Европодо эб найрамдалай ба аюулгүй байдалай интересүүдэ аштай уласхоорондын шухала событи болохо байһан Европодо аюулгүй байдалые хамтаараа сахиха системэ байгуулах тухай асуудалар Европийскэ Зүблөө зарлаха талар Советскэ Союзай гаргаһан үүсхалье Муфтигу мэдүүлгэ хэхэдэ һайшаан байна.

США-гэй империалистическэ этгээдүүдэй эхэ хэбн баалалтаар Европийн зарим гүрэнүүд Баруун Германи тушаа Лондондо ба Парижда сепаратн хэлсэнүүдэе баталһан байна. Эдэ хэлсэнүүд хадаа Европодо эб найрамдалые ба аюулгүй байдалые хангах интересүүдэй, мүнөө хүртээр шиндхэгдүүгүй байһан уласхоорондын асуудалнуудые, тубхын түрүүндэ, германска асуудалые шиндхэхэ зорилгоор эб найрамдалда дуратай гүрэнүүдэй гаргадаг оролдотгой оройдодые тааралдахагүй байна гэжэ тэрэ тэмдэглэе.

Лондонско ба парижска хэлсэнүүд хадаа эб найрамдалда болон европейскэ арадуудай ажабайдалда аюул тохоболдууна. Эдэ хэлсэнүүд хадаа сэрэгэй агрессивнэ блөгүүдэе байгуулаха политикын бөдүүлгэ, дайнай ба агрессивнэ политикы бөлүүлгэ мүн болоно гэжэ Албанска делегацие толгойлошо мэдүүлэе. Парижска хэлсэнүүдэе эсэслэн баталалга слинэ, демократическа, эб найрамдалда дуратай германска гүрэнине байгуулан германска асуудалые эбэй ёһоор гуримшуулгада бэрхшээл тохоболдуулаха, Муфтигуай тэмдэглэһэнэй ёһоор, Европийн тэг дунда агрессивнэ шэнэ гуламтай байгуулаха болоно. Энэ хадаа тус хэлсэнүүдэе баталһан гүрэнүүдэй эхэ харюусалга даагдаха, мүн энэ аюулһаа өһөндөгөө аюулгүй байдалые хамгаалһын тулада шэнэ хэмжээнүүдэе абыхнь эб найрамдалда дуратай гүрэнүүдэе баадхаха болоно.

Советскэ Союзай делегацие толгойлошо нүхэр В. М. Молотовой мэдүүлгэ хэхэдэ уласхоорондын мүнөөнэй байдалда үгэнэн сэгнэлты манай делегаци хүсэдөөр зүбшөөжэ байһана Албанин Арадай Республикын Правительствын зүгһөө мэдүүлгэ зуураа, Европодо эб найрамдалые ба аюулгүй байдалые, мүн манай ороноудай аюулгүй байдалые аршалан хамгаалха тушаа тэрэнэй оруулан дурадхалнуудые һайшаажа байһанаа мэдээсээн гэжэ Мануш Муфтигу хэлэе.

Албанска делегаци хадаа манай ороноудай аюулгүй байдалые болон Европодо эб найрамдалые хангах тухай асуудалар Польско Арадай Республикын Министрүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ нүхэр Циранкевичин, Чехословацка Республикын Министрүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ нүхэр Широкин болон Германска Демократическа Республикын Министрүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ нүхэр Гротевольин мэдүүлгэнүүдэе мүн лэ хүсэдөөр зүбшөөнэ.

Парижска хэлсэнүүдэй эсэслэн баталалдаа байгаа һань, Албанин Арадай Республикын Правительство хадаа манай арадуудай зохион байгуулхы амгалан ажалые хамгаалһын тулада, манай ороноудай хилэнүүдэй ямаршы агрессивнэ зүгһөө ойроо хүртэшгүй байлгы хангахын тулада энэ Зүблөөндэ хабаадаха байһан ороноудай сугтаа тодорхой хэмжээнүүдэе, тэрэһэлэн сэрэгэй хэмжээнүүдэе хамтаараа абыхар бэлэн байна гэжэ Мануш Муфтигу хэлэе.

Удаань Зүблөөндэ хабаадагшад Румынска Делегацие толгойлошо, Румынска Арадай Республикын Министрүүдэй Советэй Түрүүлэгшын Нэгдэһэн орлошо Киву Стойкын мэдүүлгы шагнаа.

Германска милитаризмаар үе үе болоод лэ добтолуудан дээрмэдүүлгэдэ байһан румынска арал, мүн Европийн бусад арадууд Европодо германска милитаризмын бин байһан сагта амгалан тайбанаар ба аюулгүйгөөр байжа шадхаагүй гэжэ удаан сагай түүхэтэ дүй дүршэл үншмээр харуулан байна гэжэ тэрэ хэлэе. Өөрынгөө түүхэтэ дүй дүршэлһөө хургал абанан румынска арал хадаа германска милитаризмые һэргээлдэе болон Баруун Германие сэрэгэй-агрессивнэ блөгүүдта оруулгада эсэргүүсэн эрид

шудуу тэмсэхээр байһанаа мэдүүлгэ гэжэ тэрэ онсо тэмдэглэе.

Парижска хэлсэнүүдэй багалдаһанай ба эдэ хэлсэнүүдэе түргэнөөр эсэслэн баталһын тулада германска милитаристнуудтай хамта США-гэй, Англин ба Францин правительствонуудай ажа байһан хэмжээнүүдэй эсэстэ Европодо мүнөө тохоболдоод байһан оршон байдал хадаа европейскэ ороноудай үмэн хоёр харгы нээнэ. Нэгэ харгыне парижска хэлсэнүүдэе эсэслэн баталалга болоно. Энэнь уласхоорондын түгшүрилы болон шэнэ дайнай аюулые зайлашагүй хэхдэхэ байна. Үнэндөө энэ харгы хадаа нэгдэмэл, эб найрамдалда дуратай демократическа Германие байгуулах боломжые усалхаа байна. Европодо аюулгүй байдалые хамтаараа сахиха системэ байгуулаха тушаа Советскэ Союзай дурадхал эб найрамдалые аршалан хамгаалха, арадуудай национальна бөө даанхай байдалы хамгаалха, мүнөө хүртээр үшөө шиндхэгдүүгүй байһан бүхы арсалдаата асуудалнуудые эбэй ёһоор гуримшуулаха хоёрдох харгые Европийн арадуудай үмэн нээжэ үгэнэ. Советскэ Союзай дурадхалан аюулгүй байдалые хамтаараа сахиха системэ хадаа германска милитаризмые һэргээхэ арга боломжые зайсуулаха байһан туладаа Германин национальна нэгдэллэе һэргээхэ замда шухала алхам болохо үгэхэ һэн гэжэ Киву Стойка мэдүүлэе.

Нинтингэ ба гүрэнэй байгуулаһанаа дулдыдангүйгөөр бүхы европийскэ гүрэнүүдэй хабаадажа шадхаар, эхэнүүд ба баганууд бүхы гүрэнүүдэй гол шухала интересүүдэе хараадаа абалсан нинтэевропейскэ договор баталха тухай Советскэ Союзай оруулан дурадхалые Румынска правительство хүсэдөөр дэмжэжэ гэжэ Киву Стойка мэдүүлэе.

Вермактые һэргээн, тэрэнэй үндэһэн дээрэ сэрэгэй-агрессивнэ блөгүүдэе германска үһөөрхэгшэ милитаристнуудтай хамта США-гэй, Англин ба Францин хүтэлбэрлэх тушаалтадай байгуулаха оронон энэ үедэ европийскэ эб найрамдалда дуратай гүрэнүүд өөрынгөө хамгаалһын хангахын тулада мүнөө хүртээр ажа байһан хэмжээнүүдээр хизаарлажа шадхаагүй байна гэжэ Советскэ правительство тоолологые Румынска правительство хүсэдөөр зүбшөөнэ. Мүнөөнэй оршон байдалда тон ехэ һэрэмжэтэй байһанаа гадна, эб найрамдалые ба аюулгүй байдалые хамгаалһын тулада үр эхэтэй бодото хэмжээр аюулганууды хамтаараа бөдүүлгэ хэрэгтэй байна. Хэрбээ, парижска хэлсэнүүдэй эсэслэн баталалдаа байбал, эб найрамдалда дуратай гүрэнүүд өөһэдынгөө хүсээнүүдэе бүри нягтаар жагсааха, тэднине горьтогойор бэрхшүүлгэ, өөрынгөө хамгаалһын бэрхшүүлгэ эсэргэтэй.

Зөбсөгтэ хүсээнүүдэе ба тэдэнэй командование эмхидхэхэ талар Зүблөөндэ хабаадажа байһан гүрэнүүдэй хамтаараа хэмжээнүүдэе абыхые, тэрэһэлэн манай арадуудай амгалан ажалые, манай ороноудай хилэнүүдэй бүри бүтэн байлгы тохоболдожо магад агрессивнэ хамгаалгада шэглүүлэгдэһэн бусад хэмжээнүүдэе абыха шухала болоод байһы Румынска правительство зүбшөөнэ.

Зүблөөндэ хабаадажа байһан бусад ороноудтай хамта бүхы шухала хэмжээнүүдэе Румынска Арадай Республикын абахар бэлэн байһан тухай румынска делегаци мэдүүлгэ гэжэ румынска делегацие толгойлошо хэлэе.

Ажаглалха боложо зүблөөндэ хабаадаһан Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Орлошо, КНР-ээ Советскэ Союзда байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Чжан Вэнь-тянь Хитадай Арадай Республикын правительствын зүгһөө мэдүүлгэ хэе.

Хитадай Арадай Республикын правительство хадаа Европодо аюулгүй байдалые хамтаараа сахиха системэ байгуулаха тухай асуудалар нинтэевропейскэ Зүблөө зарлаха тухай Советскэ Правительство оруулан дурадхалые Европодо ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалые аршалан хамгаалгада зориулагдан шухала ба хана саг соого хэгдэһэн алхам гэжэ тоолохо зуураа, энэ дурадхалы хүсэдөөр һайшаан дэмжэжэ гээд тэрэ хэлэе. Энэ Зүблөөнэй европейскэ бүхы гүрэнүүдэй Зүблөөн боложо шадхагуйн түлөө иматгал США-гэй правительство, мүн тэрэнэй үгөөр байдаг Англин ба Францин правительствонууд харюусалгатай, юуб гэхэдэ, тэдээр хадаа хамаатый таландуудай хоорондо хэлсэнүүдэе болон үбшлэлүүдэе хэжэ Европодо аюулгүй байдалые хамтаараа сахиха системэ байгуулхы, мүн Европодо бата бэхи эб найрамдал хангахы мүнөө үедэ эрмэлзэдэггүй, харин парижска хэлсэнүүдэе

шадал һаа түргэнөөр эсэслэн баталжа, Баруун Германие зөбсөглэхые, Европийн бусад гүрэнүүдэй эсэргүүтээр шэглүүлэгдэһэн сэрэгэй бүлгэлэнүүдэе шагнагдажа, Германие болон Европые хоёр хуби болоһон зандаһан удаан саг соо үлөөхые ба шэнэ дай бэлдэхые эрмэлзэдэг байна гэжэ КНР-эй түлөөлэгшэ тэмдэглэе.

Хитадай правительство ба хитад арал хадаа парижска хэлсэнүүдэе эрид эхээр эсэргүүсэн буруушаана гэжэ Чжан Вэнь-тянь мэдүүлэе.

Хэрбээ парижска хэлсэнүүд эсэслэн баталалдаа, хэрбээ агрессивнэ этгээдүүдэй һанашалганууд бөдүүлгэдэжэ шадхаар болоод байгаа һань, нинтэевропейскэ сүлөөтэ һунгалта хэжэ Германин нэгдэллэе һэргээхэ хэрэгтэ эхэ гай түбэг тохоболдохо, германска асуудалые шиндэхын тулада, мүн европейскэ бусад асуудалнууды гуримшуулахын тулада гүрэнүүдэй хоорондо хэлсэнүүдэе хэжэ аргатай байһан ябадалда горьтой һаад болохо байна. Энэнь европейскэ ороноудай хоорондох харилсаануудай түгшүрилы хурсадуулгада, яаралтайгаар зөбсөглэхые шагнагдахалда хүргэхэ ба европейскэ арадуудай хүзүүн дээрэ тохогодо дайнай гаргашуудай хүшэр хүндэе бүри эхэ болгохо байһанын бүгдэндэ элнэ. Американска агрессивнэ этгээдүүд хадаа «хүсэ баримталха» политик гэдэхые хэрэглэн, бүхы дэлхэй эзмэлэн мэдэхые һэдэнэ. Тэдэнэй агрессивнэ ба сэрэгэй түсэбүүд Европодо аюул тохоболдуулахаа гадна, мүн Азида ба дэлхэй бүмбөргэсэй бусад районуудта аюул тохоболдуулаха гэжэ тэрэ хэлэе.

«Хүсэ баримталха» политикы хэрэглэн бусад ороноудта өһөндөгөө хүсэлтэ баадхаха, Советскэ Союзда болон арадай демократийн ороноудта добтолхообди гэжэ заналта хэхэ ба өһөндөгөө агрессивнэ хүсэл эрмэлзэлгы туйлаха гэнэн США-гэй агрессивнэ этгээдүүдэй, мүн тэдэндэ английска ба француска хүгдэн шүтэгшэдэй хэдгэ һэдэлгэнүүдэ лаб буруу һэрэхэ байна гэжэ КНР-эй түлөөлэгшэ тэмдэглэе. Советскэ Союз ба арадай демократийн ороноуд эб найрамдалай политикые шууд сэхээр аюулаха, юуб гэхэдэ, дэлхэйн бүхы ороноудай арадууд эб найрамдалые хүсэнэ, зүгөөр энэ политикын империалистнуудай «хүсэн» гэдэхые дурсагдаһан ороноудай айһан ябадал бэшэ юм. Эб найрамдалай, демократийн ба бөө даанхай байдалай түлөө шууд сэхээр тэмсэжэ байһан ороноуды болон арадуудые агрессивнүүдэй хүсөөр эзмэлэжэ шадхаагүй байһы дэлхэйн хоёрдох дайнай дүй дүршэл гэршэлэн харуула; эсэнтэ хүсэсэрлэн политикы ноомолог агрессорнүүд лэ бута сонхгоһон байгаа.

Англин ба Францин, мүн барууневропейскэ бусад ороноудай зонхилхы шуруунд США-гэй аюулдаг агрессивнэ ба дайнай политикые дахан Германие милитаризациалда тулалхалдаа дэлхэйн хоёрдох дайнай урда тээ хэбн хуушанайгаа алдууе үнэндөө дабтана гэшэ. Өөдөн хаяһан шулуун өһөдөн толгой дээрэ унаха гэдэгтэй, тэдэн эсэсэй эсэстэ өһөндөгөө хэбн алаудуудай гашуудалта хойшолоногуудые амасаха байха гэжэ тэрэ хэлэе.

Мүнөө үедэ США-гэй агрессивнэ этгээдүүдэй бөлүүлгэ гэжэ байһан сэрэгэй түсэбүүд дотор Баруун Германие болон Японие зөбсөглэлгэ гол нуури ээслэе гэжэ зааха зуураа Чжан Вэнь-тянь ингэжэ хэлэе.

—Хитад арал хадаа Японие американска агрессивнэ этгээдүүдэй зөбсөглэлгэдэ, мүн Азида агрессивнэ ба сэрэгэй политикые аюулгадан эрид шууд эсэргүүсэн. Азида эб найрамдалы ба аюулгүй байдалайгаа түлөө тэмсэхэ зуураа, тэрэһэлэн Баруун Германие тэдэнэй зөбсөглэлгэдые, мүн Европодо агрессивнэ ба сэрэгэй политикы аюулгые буруушаан Европодо эб найрамдалай түлөө тэмсэлэе дэмжэжэ. Азида ба Европодо эб найрамдалай түлөө тэмсэл хадаа мүнөө үедэ эгээл шухала хамтынмай тэмсэл болоно.

Эб найрамдалые аршалан хамгаалха зорилготой байһан лэ тулада дайны сэрэг нүхэрөөшлэтэй эбсэжэ, дай нүхэрөөшлэтэ шэглүүлэгдэһэн һанашалгануудыне хэрэгсээнгүй байжа болохогүй. Тингээгүй һаа энэ хадаа агрессивнүүдэе урмашуулаха болохо ба тэдэнэй һанашалгануудай амжалтада тулаха байна гэжэ Чжан Вэнь-тянь онсо тэмдэглэе. «Бидэндэ эб найрамдал хэрэгтэй, зүгөөр агрессивдэ эсэргүүтээр хэгдэхэ» дайһаа билэнэр айлгагүбди» гэжэ манайда, Хитада, нэгэтэ бэшэ хэлсэдэг байна. Амгаланар ажабайһы хүсэдэг бүхы ороноудтай харилсан ажаллахы эрмэлзэдэди. Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түлөө эсэһэ сусаһа

гүй тэмсэһэнэди. Зүгөөр, агрессивнэ хүсээнүүдэй хорото һанашалгануудые харангүй байжа ямаршы ушарта шадхаагүй байһади гэжэ тэрэ хэлэе.

Зүблөөн дээрэ хэлсэдэжэ байһан асуудалнууд Европодох аюулгүй байдалда тон ехэ удхашанартай байһанаа гадна, мүн бүхы дэлхэй дээрэхэ эб найрамдалда ехэ удхашанартай байна. Зүблөөндэ хабаадаһанаа США-гэй, Англин, Францин ба барууневропейскэ бусад ороноудай арсан ябадал хадаа эб найрамдалы дэмжэхэ ба дайны сэрэгэе зайсуулаха хэрэгтэ энэ Зүблөөнэй тон ехэ удхашанартай ба шухала байһы үшөө дахин гэршэлжэ үгэнэ. Советскэ делегацие толгойлошо нүхэр Молотовой, Польско делегацие толгойлошо, нүхэр Циранкевичин, Чехословацка делегацие толгойлошо нүхэр Широкин, Германска Демократическа Республикын делегацие толгойлошо нүхэр Гротевольин болон бусад делегатуудай энэ Зүблөөн дээрэ хэбн мэдүүлгэнүүдэе Хитадай Арадай Республика хүсэдөөр зүбшөөнэ гэжэ Хитадай Арадай Республикын Правительствоын зүгһөө мэдүүлгэ; Европодо эб найрамдалые ба аюулгүй байдалые аршалан хамгаалха талар энэ Зүблөөнэй баталан абахы шиндхэбэрлэнүүдэе болон бүхы хэмжээр аюулаһы Хитадай Арадай Республика бүри дэмжэхэ байна. Энэ Зүблөөнэй өөрынгөө урла табигдажа байһан түүхэтэ зорилгоонууды амжалтатайгаар шиндхэхэ, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалы хамгаалжа байһан хүсээнүүдэе саашаан бэрхшүүлгэдэ тулалха байһанань билэнэр этгэнэди гэжэ КНР-эй түлөөлэгшэ мэдүүлэе.

Венгерскэ Арадай Республикын делегацие толгойлошо Венгрийн Министрүүдэй Советэй Түрүүлэгшын Нэгдэһэн орлошо Андраш Хегедюш мэдүүлгэ хэхэ гэжэ абата.

Эб найрамдалай түлөө тэмсэлгэ болохо байһан газарта ходоодо байлсхые эрмэлзэлгэ венгерскэ арал хадаа энэ Зүблөө зарлаха тухай мэдээсэлгы ехэ этгэлтэйгээр хүлээгэе, юуб гэхэдэ, тэрэ хадаа венгерскэ арада ба германска асуудалы эбэй ёһоор гуримшуулгада гай түбэг тохоболдуула байһан дайнай аюулые зайсуулгада энэ зүблөөнэй тулалхалд этгэдэг юм. Өөрынгөө хэдэн мянган жэлэй түүхын турша соо венгерскэ арал хадаа германска ээрхэг түрмийг эрмэлзэлгэдэ эсэргүүсэн ходоодо тэмсэдэг байгаа, һүүлһын дүрбэн зуун жэлэй туршада, 1945 он хүртээр — Венгрийн сүлөөлэгдэхэ хүртээр тэрэ хадаа германска ба австрийскэ дарлалта дор ходоодо шахуу байһан юм гэжэ А. Хегедюш хэлэе. Германска эзмэлэлгын ба дайнай хүндэ хойшолоногуудые харуулаха зуураа, сүлөөлэгшэ Советскэ Арми хадаа хүн зонийгоо талар эхээр хохидлодо ороһон, дээрмэдүүлгэдэһэн ба доромжологдон венгерскэ арада шэнэ ажабайдалай, хуужан дэбжэлгын ба национальна бөө даанхай байдалай зам нээжэ үгөө. Сүлөөлэгдэһэн хойшонхи үе соо Венгрий хадаа хүжэлтын ехэ замаар яажа гараа, туйлаһан амжалтануудда бэрхшүүлгэ, саашаан хуужөөлгэ Венгрийн гражданин бүхэнэй, венгерскэ бүхы арадай эгзэн ехэ хүсэл эрмэлзэлгэ болоно гэжэ А. Хегедюш хэлэе.

Венгрийн ба хани ороноудай хоорондо — тубхын түрүүндэ Венгрийн ба Советскэ Союзай хоорондо — һүүлэй 10 жэлэй туршада тогтоогдон харилсан ажаллалта хадаа венгерскэ арадай туйлаһан бүхы амжалтануудта шиндхэхы арга нүхэсэл болохо үгэнэн байна. Венгрий хадаа хүршэ нуулаг Югославитай өөрынгөө харилсаанууды һайжаруулан, тэрэнэй хэдэ хэдэн шухала хэлсэнүүдэе баталһан ба энэ замаар саашаа ябахы хүсэдэг байна. Венгрий болбол Австригэй хүршэ ёһонй харилсаанууды һэргээхы эрмэлзэн гэжэ А. Хегедюш заагаа.

Бөө бөөнгөнэ интересүүдэе хүсэдөөр сахилсан бүхы ороноудтай ба дэлхэйн арадуудтай эбтэйгээр ба хани барисаатгаар ажабайлгада өөрынгөө гадаадын политикыскэ бүхы ажал аюулгые Венгерскэ Арадай Республика зориулагда зориулааршые байна. Манай гадаадын политикын энэ гол зорилгодо, манай арадай аюулгүй байдалда германска ба австрийскэ асуудалнуудай гуримшуулгаагүй байла, тэрэһэлэн германска милитаризмые һэргээхэ гэнэн эрмэлзэлгэ аюул тохоболдуула гэжэ А. Хегедюш хэлэе.

Австрие хүсөөр нэгдүүлгэдэ зориулагдада германска империализмын экономическа, политическа ба сэрэгэй эрмэлзэлгэнүүд венгерскэ аралта илангаа аюултай гэжэ А. Хегедюш онсо тэмдэглэе. Германска милитаризмые һэргээлдэе эсэргүүсэн ГДР-эй арадай ба правительствын хэжэ байһан шууд шан

га тэмсэлэй хойноһоо, германска арадые эбэй ёһоор нэгдүүлгэдэ шэглүүлэн ГДР-эй гаргажа байһан оролдолонуудай хойноһоо венгерскэ арал улам ехэ этгэлтэйгээр ба талархалтайгаар ажагладаг, ажаллааршые байһа гэжэ тэрэ мэдүүлэе.

Европодо аюулгүй байдалые хамтаараа сахиха тухай асуудалар Советскэ Союзай дурадхалнууд Германие зөбсөглэхэ аюул зайсуулгада шэглүүлэгдэһэн байһанаа гадна, мүн германска бүхы асуудалы эбэй ёһоор гуримшуулаха үнэн зүб зам заажа үгэнэ гэжэ венгерскэ арал байртайгаар хаража байна. Нүхэр Молотовой өөрынгөө мэдүүлгэ соо заһанай ёһоор, германска асуудалы эбэй ёһоор гуримшуулгын, Европодо аюулгүй байдалы хамтаараа сахиха системые байгуулгын — эдэ хоёрой хоорондоо таһаршагүй холбоотой байһы Венгерскэ правительство хүсэдөөр зүбшөөнэ.

Европодо тохоболдоод байһан оршон байдалда нүхэр Молотовой үгэнэ сэгнэлты Венгерскэ Арадай Республикын делегаци бүри зүбшөөнэ. Тэрэ хадаа парижска хэлсэнүүдэе эсэслэн баталалда Европодо дайнай аюулые саашаан ехэ болгохо ба Европодо шэнэ оршон байдал тохоболдуулаха гэжэ мүн лэ мэдэнэ. Энэ хадаа парижска хэлсэнүүдэй эсэслэн баталалдаа байгаа һаа, тус Зүблөөндэ хабаадажа байһан эб найрамдалда дуратай гүрэнүүдэй өөһэдынгөө ороноудай аюулгүй байдалы хамгаалха интересүүдэе харан, шиндхэхы бодото алхамууды хэхынь ба өөһэдынгөө зөбсөгтэ хүсээнүүдэе эмхидхэхэ, мүн нэгдэмэл командовани байгуулаха талар хамтаараа хэмжээнүүдэе абыхынь шухала болгоно.

Энэ Зүблөөндэ хабаадажа байһан бүхы ороноудай хамтаараа абахы юрэнхы хэмжээр аюулаһы һаа гадна, нэгдүүлгэдэһэн германска милитаризмын зүгһөө хилэнүүдэнь сэхэ аюулай тохоболдожо байһан ороноудай, тусхайлбал, Польско Арадай Республикын, Чехословацка Республикын ба Германска Демократическа Республикын өөһэдынгөө байдалда тааралдуулан хилэнүүдэе хамгаалһын тулада тусгаар хэмжээр аюуланууды зохио бөдүүлгэ абыхалье үндэһэ баримтатгай ба шухала гэжэ билэнэр тоолонобди. Парижска хэлсэнүүдэе эсэслэн баталалгын ехэ аюул оронодоннай тохоболдуула байһан тулада Венгерскэ Арадай Республикын правительство бүхы юмэнүүдэе хэхээр бэлэн байна гэжэ А. Хегедюш мэдүүлэе.

Гандарал һүйдхэл татаха шэнэ дайнай аюулые зайсуулгада хабаадахын тулада, Европийн арадуудта эб найрамдал хангахы байһан аюулгүй байдалые сахиха тиним системэ байгуулгада тулалхын тулада Венгерскэ Арадай Республикын правительство бүхы юмэнүүдэе хэхээр бэлэн байна гэжэ А. Хегедюш мэдүүлэе.

Болгарска делегацие толгойлошо Болгарийн Арадай Республикын Министрүүдэй Советэй Түрүүлэгшын Нэгдэһэн Орлошо Антон Югов удаань мэдүүлгэ хэе.

Парижска хэлсэнүүдэй нэнэ оршон байдал тохоболдуулан, тинимнээ эб найрамдалые аршалан хамгаалха ба бэрхшүүлгэ тухай асуудалдай бүри ехэ удхашанартай болоод байһан энэ шухала үедэ европейскэ арадуудай зүблөөн зарлагдаба гэжэ тэрэ хэлэе.

Эб найрамдалые ба арадуудай хоорондо амгаланар харилсан ажаллалгы хүсэдэг, өөрынгөө сүлөөлэгшэ Советскэ Союзда дуратай ба баясхалантай байдаг тухайгаа Болгарска правительство ба болгарска арал нэгэтэ бэшэ шууд эхээр мэдүүлгэдэ байһы тэмдэглэхэ зуураа, А. Югов ингэжэ хэлэе.

— Европодо аюулгүй байдалы хамтаараа сахиха бата бэхи системэ байгуулаха тухай Советскэ Правительствын дурадхал европейскэ бүхы арадуудай — Зүблөө зарлаха тухай дурадхалы правительствонуудайн хүлээн абанан ба өөһэдынгөө делегацинууды эльгэһэн тэдэ ороноудай арадуудай, Европодо аюулгүй байдалы хамтаараа сахиха һанал бодолы гол тү-

лэб правительствонуудайн зүбшөөһэн гэдэ арадуудай, тэрэһэлэн, Баруун Германида милитаризмые һэргээхэ замда, агрессивдэ бэлдэхэ замда элнээр ороһон тулада тус дурадхалы правительствонуудайн буруушаһаные тэдэ арадуудай интересүүдэ зохилохо байна.

Советскэ Союз хадаа тогтоһон сагнаа хойшо эб найрамдала ба бүхы арадуудай хоорондоо үгээ ойлголсохын түлөө оролдожо байдаг дээрэй уласхоорондын арсалдаата асуудалнууды эбэй ёһоор шиндхэхэ политикта шууд сэхээр аюулагда гэжэ А. Югов хэлэе. Европодо аюулгүй байдалы хамтаараа сахиха тушаа, слинэ, эб найрамдалда дуратай демократическа германска гүрэнине байгуулаха тушаа тодорхой дурадхалнууды Советскэ Правительство дэлхэйн хоёрдох дайнай хойто тээ нэгэтэ бэшэ оруулаһан байна. Энэ Зүблөөн дээрэ советскэ делегацие толгойлошо нүхэр Молотов эб найрамдалай асуудалар Советскэ правительствын хараа боломы элн тодоор найруулан хэлэе гэжэ тэрэ хануулаа.

Баруун гүрэнүүдэй политикта тухай хэлэхэ зуураа, А. Югов ингэжэ мэдүүлэе. США түрүүтэй зарим баруун гүрэнүүдэй баримталдаг зам, парижска хэлсэнүүдэе баталһан зам хадаа эрмэлзэһэн аямарта бэрхшүүлгэдэ байгуулаха, Баруун Германие дахин зөбсөглэхэ, Германитай хүршэ ороноудай амгалан байдалда аюул тохоболдуулаха, шэнэ дайнай сэхэ аюулые тохоболдуулаха зам болоно.

Суша хүрэхэгүй хэжэй турша соо германска милитаристнууд Балкан руу хоёр дахин добтоһон ороһынь, мүн германска үһөөрхэгшэ гартта США-гэй, Англин ба Францин хүтэлбэрлэгшэдэй буу эбсэс үгэхэ байлгы болгарска арадай ба балканска бусад арадуудай мүнөө хэрэгсээнгүй байжа шадхаагүйн болгарска делегацие толгойлошо хануулаа.

Эб найрамдалай ба европейскэ арадуудай хоорондох харилсан ажаллалгын политикын илахын түлөө тэмсэлдэ Болгарийн правительствын ба болгарска арадай бүхы хүсээр зориулажа байһы зааха зуураа, А. Югов ингэжэ мэдүүлэе. «Европодо аюулгүй байдалы хамтаараа сахиха тушаа нинтэевропейскэ договор баталха тухай Советскэ правительствын дурадхалы Болгарийн правительство шууд сэхээр дэмжэжэ.

Парижска хэлсэнүүдэй баталалдаһанай һүүтээр Европодох эб найрамдалда гай түбэг ушаруулаар ехэ аюулай тохоболдоһон тухай Зүблөөн дээрэ үгэ хэлэһэн советскэ ба бусад делегацинуудай хараа боломы һайшааха зуураа, манай делегаци ингэжэ мэдүүлгэе гэжэ А. Югов хэлэе. Эб найрамдалые ба арадуудай амгалан харилсан ажаллалгы аршалан хамгаалгада, аюулгүй байдалы хамтаараа сахиха системэ бөдүүлгэдэ шэглүүлэгдэһэн бүхы хэмжээр аюуланууды тэрэ дэмжэжэ.

Баруунай агрессивнэ этгээдүүдэй, тубхын түрүүндэ, Америкын Холбоото Штатуудай гүрэнэй хүтэлбэрлэхы ажал аюулгануудай Европые хоёр хуби болгон хубарилжа, Советскэ Союзай арадуудта болон европейскэ бусад арадуудта эсэргүүтээр сэрэгэй бүлгэлэнүүдэе байгуулажа ба Баруун Германие зөбсөглөжэ байһан нимэ оршон байдалда өөһэдынгөө эрхэ сүлөө ба территорияны бүри бүтэн байлгы хамгаалһын тулада бүхы шухала хэмжээнүүдэе, тэрэ тоодо сэрэгэй талар шухала хэмжээнүүдэе зүбшээ хэлсэжэ абахы гэнэн эб найрамдалда дуратай арадуудай хуулта эрхэ болоно гэнэн хараа боломы манай делегаци хүсэдөөр мүн лэ һайшаана.